

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/2195 НА КОМИСИЯТА
от 23 ноември 2017 година
за установяване на насоки за електроенергийното балансиране
(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 ⁽¹⁾, и по-специално член 18, параграф 3, буква б), член 18, параграф 3, буква г) и член 18, параграф 5 от него,

като има предвид, че:

- (1) Напълно работещият и взаимосвързан вътрешен енергиен пазар е от решаващо значение за поддържането на сигурността на енергийните доставки, повишаването на конкурентоспособността и гарантирането на възможност за всички потребители да купуват енергия на поносими цени.
- (2) Добре работещият вътрешен пазар на електроенергия следва да осигурява на производителите подходящи стимули за инвестиции в нови мощности за производство на електроенергия, включително електроенергия от възобновяеми енергийни източници, като се обръща особено внимание на най-изолираните държави членки и региони на енергийния пазар на Съюза. Добре работещият пазар следва също така да осигурява на потребителите подходящи мерки за насърчаване на по-ефективното използване на енергията, предпоставка за което е сигурността на енергийните доставки.
- (3) В Регламент (ЕО) № 714/2009 се определят недискриминационни правила за условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия, и по-специално правила за разпределяне на преносна способност (капацитет) при междусистемните връзки и преносните системи, влияещи върху трансграничните потоци на електроенергия. За да се придвижим напред към един наистина интегриран електроенергиен пазар и да осигурим експлоатационната сигурност, следва да се изготвят ефективни правила за балансирането, така че участниците на пазара да бъдат стимулирани да допринасят за преодоляването на недостига в системата, който се дължи на тях. По-конкретно, необходимо е да се създадат правила по отношение на техническите и оперативните аспекти на балансирането на системата и търговията с енергия. Сред тях следва да има и правила за резервната мощност в електроенергийната система.
- (4) С Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията ⁽²⁾ се определят хармонизирани правила относно експлоатацията на системата, приложими за операторите на преносни системи (ОПС), координаторите за регионалната сигурност (КРС), операторите на разпределителни системи (ОРС) и значимите потребители на електроенергийната мрежа (ЗПЕМ). В него са набелязани различни критични състояния на системата (нормално състояние, състояние на повишено внимание, извънредно състояние, състояние на прекъсване на електроснабдяването и състояние на възстановяване). В посочения регламент са определени и изискванията и принципите за поддържане на експлоатационната сигурност в целия Съюз, а предназначението му е да се насърчи съгласуването на изискванията и принципите за общосъюзно регулиране на товарите и честотата, както и за резервите.
- (5) С настоящия регламент се създава общ за целия ЕС набор от технически, експлоатационни и пазарни правила, които уреждат работата на балансиращите пазари на електроенергия. С него се създават правила за възлагането на поръчки за балансираща мощност, за задействане на балансиращата енергия и за финансовото уреждане от страна на отговарящите за баланса лица. Освен това с този регламент се въвежда изискване за изготвяне на хармонизирани методики за разпределение на междузоновата преносна способност за целите на балансирането. С помощта на тези правила ще се повиши ликвидността на краткосрочните пазари, като се осигури възможност за засилване на презграничната търговия и за по-ефективно използване на съществуващата електроенергийна мрежа за целите на балансирането. Тъй като офертите за балансираща енергия ще се конкурират на общи за целия ЕС платформи за балансиране, настоящият регламент ще окаже положително въздействие и върху конкуренцията.
- (6) Предназначението на настоящия регламент е да се осигури оптимално управление и съгласувана експлоатация на европейската електропреносна система, като същевременно се подкрепя постигането на целите на Съюза за навлизането на електропроизводството от възобновяеми източници, както и да се създадат ползи за клиентите. ОПС, работещи в съответните случаи с ОРС, следва да отговарят за организирането на европейските балансиращи пазари и да се стремят към интегрирането им, като поддържат баланса на системата по най-ефективен начин. За тази цел ОПС следва да работят в тясно сътрудничество помежду си и с ОРС, съгласувайки дейностите си възможно най-много, за да се осигури ефективността на електроенергийната система, във всички региони и стойности на напрежение, без да се засяга правото за защита на конкуренцията.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 15.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 2 август 2017 г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия (ОВ L 220, 25.8.2017 г., стр. 1).

- (7) ОПС следва да имат право да делегират всички свои задачи или част от задачите си по настоящия регламент на трето лице. Делегиращият ОПС следва да запазва отговорността си за осигуряване на спазването на задълженията по настоящия регламент. По подобен начин държавите членки следва да имат право да възлагат задачи и задължения по настоящия регламент на трето лице. Това право следва да бъде ограничено до възлагането на задачи и задължения, изпълнявани на национално равнище (например уреждането на дисбалансите). Ограниченията следва да не водят до ненужни промени в действащите национални разпоредби. Все пак ОПС следва да запазват отговорността си за изпълнението на задачите, които са им поверени по силата на Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, за изготвянето на общоевропейски методики, както и за създаването и експлоатацията на общоевропейските платформи за балансиране. Когато в дадена държава членка с експертни знания и опит по отношение на уреждането на дисбалансите разполага трето лице, ОПС на държавата членка може да поиска от другите ОПС и ЕМОПС-Е да осигурят възможност на това лице да подпомогне изготвянето на предложението. Въпреки това за изготвянето на предложението отговорни остават ОПС на държавата членка и всички други ОПС, а тази отговорност не може да се прехвърля на трето лице.
- (8) С правилата, които определят ролята на доставчиците на услуги по балансиране и на отговарящите за баланса лица, се осигурява справедлив, прозрачен и гарантиращ равнопоставеност подход. Освен това с правилата относно условията за балансирането се установяват принципите и ролите, съгласно които ще се извършват дейностите по балансиране по настоящия регламент, и се осигурява подходяща конкуренция между участниците на пазара въз основа на еднакви условия, в т.ч. между агрегаторите и активите за оптимизация на потреблението, намиращи се на равнището на разпределението.
- (9) Всеки доставчик на услуги по балансиране, който възнамерява да предоставя балансираща енергия или балансираща мощност (балансираща пропускателна способност), следва успешно да мине процедура по оценяване за определянето му като отговарящ на изискванията, която установена от ОПС, при необходимост в тясно сътрудничество с ОРС.
- (10) Интегрирането на пазарите на балансираща енергия следва да бъде улеснено чрез създаването на общи европейски платформи за процедурата по уравниване (прихващане) на дисбалансите и осигуряването на възможност за обмен на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване. Сътрудничеството между ОПС следва да бъде ограничено само до това, което е необходимо за ефективното и сигурно проектиране, създаване и експлоатиране на тези европейски платформи.
- (11) На платформите за обмен на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване следва да се прилага модел със списъци за подредба на офертите, за да се осигури ефективно от гледна точка на разходите задействане на офертите. ОПС следва да могат да създават и пускат в действие платформа въз основа на друг модел само когато анализ на разходите и ползите, извършен от всички ОПС, покаже, че моделът на платформата за обмена на балансираща мощност от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата следва да бъде променен.
- (12) Интегрирането на пазарите на балансираща енергия следва да улеснява ефективната работа на пазара за сделки в рамките на деня, така че да се осигури възможност за участниците на пазара сами да балансират при условия, възможно най-близки до реално време. Само дисбалансите, оставащи след края на пазара за сделки в рамките на деня, следва да бъдат уреждани от ОПС чрез балансиращия пазар. Чрез въвеждането на хармонизиран период на уреждане на дисбалансите от 15 минути в Европа следва да се осигури подкрепа за търговията в рамките на деня и да се насърчи разработването на редица търговски продукти с еднакви времеви интервали за доставка.
- (13) За да се създаде възможност за обмен на услуги по балансиране, общи списъци за подредба на офертите и подходяща ликвидност на балансиращия пазар, е необходимо да се уреди стандартизацията на балансиращите продукти. В настоящия регламент се съдържа списък на минималните стандартни характеристики и допълнителни характеристики, определящи стандартните продукти.
- (14) Методът на ценообразуване за стандартните продукти за балансираща енергия следва да създава положителни стимули за участниците на пазара да поддържат и/или да спомагат за възстановяването на баланса на системата в своята ценова зона на дисбаланс и за намаляването на дисбалансите в системата и разходите за обществото. Този подход към ценообразуването следва да бъде такъв, че да води до икономически ефективно използване на оптимизацията (реакцията) на потреблението и на другите балансиращи ресурси при спазване на ограниченията във връзка с експлоатационната сигурност. Методът на ценообразуване, използван за възлагане на поръчки за балансираща мощност, следва да бъде такъв, че да води до икономически ефективно използване на оптимизацията на потреблението и на другите балансиращи ресурси при спазване на ограниченията във връзка с експлоатационната сигурност.
- (15) За да се осигури възможност за ОПС да възлагат поръчки и да използват балансираща мощност по ефективен, икономичен и пазарен начин, е нужно да се засили обединението на пазара. Във връзка с това с настоящия регламент се определят три методики, по които ОПС могат да разпределят междузонава преносна способност за

⁽¹⁾ Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55).

обмена на балансираща мощност и споделяне на услуги, когато се поддържат въз основа на анализ на разходите и ползите: процеса на съптимизация, процеса на пазарно разпределение и разпределението въз основа на анализ на икономическата ефективност. Процедурата по съптимизирано разпределение следва да се извършва за ден напред, докато процедурата по пазарно разпределение би могло да се извършва, когато възлагането се осъществява най-много една седмица преди предоставянето на балансиращата мощност, а разпределението въз основа на анализ на икономическата ефективност би могло да се използва в случаите, когато възлагането се осъществява повече от една седмица преди предоставянето на балансиращата мощност, при условие че разпределяните количества са ограничени и ежегодно се прави оценка.

- (16) След като съответните регулаторни органи одобряват методика за процедурата по разпределение на междузоновата преносна способност, би могло два или повече ОПС да започнат да я прилагат предсрочно, така щото да се натрупа опит и да се осигури безпрепятствено прилагане от повече ОПС в бъдеще. Все пак когато такава методика съществува, прилагането ѝ следва да бъде хармонизирано от всички ОПС, за да се насърчава обединението на пазарите.
- (17) Общата цел на уреждането на дисбалансите е да се гарантира, че отговарящите за баланса лица поддържат баланса на системата по ефективен начин, и да се насърчат участниците на пазара да запазват този баланс и/или да спомогат за възстановяването му. В настоящия регламент се определят правилата за уреждането на дисбалансите, така че то да се извършва при гарантиращ равнопоставеност, справедлив, обективен и прозрачен начин. За да станат балансиращите пазари и цялата енергийна система пригодни за присъединяването на все по-големи дялове различни възобновяеми енергийни източници, цените на дисбалансите следва да отразяват стойността на енергията в реално време.
- (18) В настоящия регламент следва да се предвиди процедура за временно изключване на ОПС от прилагането на някои правила, за да бъдат отчетени обстоятелствата, при които по изключение спазването на тези правила би могло например да създаде рискове пред експлоатационната сигурност или да доведе до преждевременно заместване на инфраструктура за интелигентни електроенергийни мрежи.
- (19) По силата на член 8 от Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (наричана по-нататък „Агенцията“) следва да вземе решение, ако съответните регулаторни органи не могат да постигнат съгласие по общи условия или методики.
- (20) Настоящият регламент е изготвен в тясно сътрудничество с Агенцията, Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ЕМОПС-Е) и заинтересованите лица, за да се приемат ефективни, балансиращи и съразмерни с целта правила по прозрачен и приобщаващ начин. По силата на член 18, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 714/2009 Комисията ще се консултира с Агенцията, ЕМОПС-Е и други заинтересовани страни, преди да предложи каквото и да е изменение на настоящия регламент.
- (21) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на комитета по член 23, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 714/2009,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. В настоящия регламент се установяват подробни насоки за електроенергийното балансиране, като се определят общи принципи за възлагането на поръчки и уреждането на резервите за първично регулиране на честотата, резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване, както и обща методика за активиране на резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване.
2. Настоящият регламент се прилага за операторите на преносни системи (ОПС), за операторите на разпределителни системи (ОРС), в т.ч. операторите на затворени разпределителни системи, за регулаторните органи, за Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (Агенцията), за Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ЕМОПС-Е), за трети лица, на които са делегирани или възложени отговорности, и за другите участници на пазара.
3. Настоящият регламент се прилага за всички преносни системи и междусистемни връзки в Съюза, с изключение на преносните системи на острови, които не са свързани с други преносни системи чрез междусистемни връзки.
4. Когато в държава членка има повече от един ОПС, настоящият регламент се прилага за всички ОПС в държавата членка. Когато даден ОПС не притежава звено, съответстващо на едно или няколко задължения по настоящия регламент, държавите членки могат да предвидят отговорността за изпълнение на посочените задължения да бъде възложена на един или няколко конкретни ОПС.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година за създаване на Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1).

5. Когато в зона за регулиране на товарите и честотата (РТЧ) има два или повече ОПС, всички ОПС от тази зона за РТЧ могат да решат, с одобрението на съответните регулаторни органи, да изпълняват едно или повече задължения по настоящия регламент по съгласуван начин за всички зони за съставяне на графиците от зоната за РТЧ.
6. Европейските платформи за обмен на стандартни продукти за балансираща енергия могат да бъдат отворени за участие на ОПС, които извършват дейност в Швейцария, при условие че в националното ѝ законодателство са въведени основните разпоредби на законодателството на Съюза за пазара на електроенергия и има междууправителствено споразумение за сътрудничество между Съюза и Швейцария в областта на електроенергетиката, или ако изключването на Швейцария може да доведе до непланирани физически електроенергийни потоци през тази държава, които застрашават сигурността на системата в региона.
7. При спазване на условията по параграф 6, въз основа на становище на Агенцията и всички ОПС по реда на член 4, параграф 3, Комисията взема решение за участието на Швейцария в европейските платформи за обмен на стандартни продукти за балансираща енергия. Правата и задълженията на швейцарските ОПС трябва да съответстват на правата и задълженията на ОПС, извършващи дейност в Съюза, за да се осигури безпрепятствена работа на балансиращия пазар на равнището на Съюза, както и еднакви условия на конкуренция за всички заинтересовани страни.
8. Настоящият регламент се прилага за всички състояния на системите, определени в член 18 от Регламент (ЕС) 2017/1485.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат определенията в член 2 от Директива 2009/72/ЕО, член 2 от Регламент (ЕО) № 714/2009, член 2 от Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията ⁽¹⁾, член 2 от Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията ⁽²⁾, член 2 от Регламент (ЕС) 2016/631 на Комисията ⁽³⁾, член 2 от Регламент (ЕС) 2016/1388 на Комисията ⁽⁴⁾, член 2 от Регламент (ЕС) 2016/1447 на Комисията ⁽⁵⁾, член 2 от Регламент (ЕС) 2016/1719 на Комисията ⁽⁶⁾, член 3 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията и член 3 от Регламент (ЕС) 2017/2196 на Комисията ⁽⁷⁾.

Прилагат се също така следните определения:

- (1) „балансиране“ са всички действия и процеси през всички периоди, чрез които ОПС постоянно осигуряват поддържането на честотата на електрическия ток в системата в предварително определен обхват на стабилност съгласно член 127 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията, както и поддържането на размера на резервите, който е необходим във връзка с изискваното качество, съгласно част IV, дялове V, VI и VII от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията;
- (2) „балансиращ пазар“ са всички институционални, търговски и експлоатационни механизми, чрез които се осигурява пазарното управление на балансирането;
- (3) „услуги по балансиране“ са балансиращата енергия и/или балансиращата мощност;
- (4) „балансираща енергия“ е енергията, използвана от ОПС за извършване на балансиране и доставяна от доставчик на услуги по балансиране;
- (5) „балансираща мощност“ е определена резервна мощност, която доставчик на услуги по балансиране е приел да поддържа и по отношение на която е приел да подава оферти за съответстващо количество балансираща енергия на ОПС за срока на договора;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията от 14 юни 2013 г. за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия и за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 163, 15.6.2013 г., стр. 1.)

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на преговарянето (ОВ L 197, 25.7.2015 г., стр. 24).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2016/631 на Комисията от 14 април 2016 г. за установяване на Мрежов кодекс за изискванията за присъединяване на производителите на електроенергия към електроенергийната мрежа (ОВ L 112, 27.4.2016 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2016/1388 на Комисията от 17 август 2016 г. за установяване на мрежов кодекс относно присъединяването на потребители (ОВ L 223, 18.8.2016 г., стр. 10).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2016/1447 на Комисията от 26 август 2016 г. за установяване на Мрежов кодекс за изискванията за присъединяване към електроенергийната мрежа на системи за постоянен ток с високо напрежение и модули от вида „електроенергиен парк“, присъединени чрез връзка за постоянен ток (ОВ L 241, 8.9.2016 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 г. за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност (ОВ L 259, 27.9.2016 г., стр. 42).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2017/2196 на Комисията от 24 ноември 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно извънредните ситуации и възстановяването на електроснабдяването (вж. страница 54 от настоящия брой на Официален вестник).

- (6) „доставчик на услуги по балансиране“ е участник на пазара, който има подразделения или групи, осигуряващи поддържането на резерв, и който е в състояние да предоставя услуги по балансиране на ОПС;
- (7) „отговарящо за баланса лице“ е участник на пазара или негов представител, който носи отговорност за дисбалансите;
- (8) „дисбаланс“ е количество енергия, изчислено за отговарящо за баланса лице и представляващо разликата между разпределеното за това лице количество и крайното състояние на това лице, като се включват всички евентуални корекции на дисбаланса, приложени по отношение на това лице, за даден период за уреждане на дисбалансите;
- (9) „уреждане на дисбаланса“ е механизъм за финансово уреждане, чрез който отговарящите за баланса лица плащат или получават плащане за своите дисбаланси;
- (10) „период за уреждане на дисбалансите“ е периодът от време, за който се изчислява дисбалансът на отговарящите за баланса лица;
- (11) „зона на дисбаланса“ е зоната, за която се изчислява дисбалансът;
- (12) „цена на дисбаланса“ е цената – независимо дали е положителна, нулева или отрицателна величина – за даден дисбаланс за всеки период за уреждане на дисбалансите във всяко направление;
- (13) „ценова зона на дисбаланса“ е зоната за изчисляване на цената на дисбаланса;
- (14) „корекция на дисбаланса“ е количество енергия, което представлява балансиращата енергия от даден доставчик на услуги по балансиране, което се прилага от свързващия ОПС за даден период за уреждане на дисбалансите по отношение на съответните отговарящи за баланса лица и което се използва за изчислението на дисбаланса на тези отговарящи за баланса лица;
- (15) „разпределено количество“ е количество енергия, физически подадено към или потребено от системата и отнесено към дадено отговарящо за баланса лице, за изчисляването на дисбаланса на това лице;
- (16) „състояние“ е обявеното количество енергия на дадено отговарящо за баланса лице, което се използва за изчисляване на дисбаланса му;
- (17) „модел на самодиспечирание“ е модел на съставяне на графици и диспечирание, при който графици за производство и потребление и за диспечирание на съоръженията за производство на електроенергия и потреблящите съоръжения се определят от агентите по съставянето на графици на тези съоръжения;
- (18) „модел на централно диспечирание“ е модел на съставяне на графици и диспечирание, при който графици за производство и потребление и за диспечирание на съоръженията за производство на електроенергия и потреблящите съоръжения, по отношение на диспечиремите съоръжения, се определят от ОПС в рамките на цялостната процедура по съставяне на графици;
- (19) „цялостна процедура по съставяне на графици“ е повтаряща се процедура, при която се използват най-малко оферти по цялостната процедура по съставяне на графици, съдържащи търговски данни, сложни технически данни за отделните съоръжения за производство на електроенергия или потреблящи съоръжения, и при която нарочно се включват пусковите характеристики, най-новият анализ на адекватността на контролната зона и ограниченията във връзка с експлоатационната сигурност като входящи данни за процедурата;
- (20) „час на затваряне на пазара при цялостната процедура по съставяне на графици“ е моментът, в който се прекратява подаването или промяната на офертите по цялостната процедура по съставяне на графици за даден кръг на цялостната процедура по съставяне на графици;
- (21) „модел ОПС–ОПС“ е модел за обмен на услуги по балансиране, при който доставчикът на такива услуги предоставя услуги по балансиране на свързващия ОПС, който на свой ред предоставя тези услуги по балансиране на заявяващия ОПС;
- (22) „свързващ ОПС“ е ОПС, който извършва дейност в зоната за съставяне на графици, където доставчиците на услуги по балансиране и отговарящите за баланса лица трябва да спазват условията за балансирането;
- (23) „обмен на услуги по балансиране“ е обменът на балансираща енергия и/или балансираща мощност;
- (24) „обмен на балансираща енергия“ е задействането на офертите за балансираща енергия за доставката на балансираща енергия на ОПС в зона за съставяне на графици, различна от зоната, където е присъединен задействаният доставчик на услуги по балансиране;

- (25) „обмен на балансираща мощност“ е предоставянето на балансираща мощност на ОПС в зона за съставяне на графика, различна от зоната, където е присъединен доставчикът на услуги по балансиране, на когото е възложена поръчка;
- (26) „прехвърляне на балансираща мощност“ е прехвърляне на балансираща мощност от доставчика на услуги по балансиране, с който първоначално е бил сключен договор, към друг доставчик на услуги по балансиране;
- (27) „час на затваряне на пазара на балансираща енергия“ е времевият момент, от който се прекратява подаването или промяната на офертите за балансираща енергия за стандартен продукт по общия списък за подредба на офертите;
- (28) „стандартен продукт“ е хармонизиран балансиращ продукт, определен от всички ОПС за обмена на услуги по балансиране;
- (29) „срок за подготовка“ е периодът между заявката от страна на свързващия ОПС при модел ОПС–ОПС или от страна на възлагащия ОПС при модел ОПС–ДУБ и началото на срока за линейно изменение;
- (30) „време за пълно задействане“ е периодът между заявката за задействане от страна на свързващия ОПС при модел ОПС–ОПС или от страна на възлагащия ОПС при модел ОПС–ДУБ и съответната пълна доставка на продукта;
- (31) „срок за изключване“ е срокът за линейно изменение от доставка при пълна мощност до определена точка или от пълно изключване до определена точка;
- (32) „срок за доставка“ е срокът за доставка, през който доставчикът на услуги по балансиране извършва пълната заявена промяна в подаването на електроенергия или пълната заявена промяна в потребяването на електроенергия от системата;
- (33) „срок на действие“ е периодът, през който офертата за балансираща енергия, подадена от доставчика на услуги по балансиране, може да бъде задействана, когато всички характеристики на продукта са спазени. Срокът на действие се определя чрез начален час и краен час;
- (34) „режим на задействане“ е режимът на задействане на офертите за балансираща енергия - ръчен или автоматичен, в зависимост от това дали балансиращата енергия се включва ръчно от оператор или автоматично по метода на затворения контур.
- (35) „делимост“ е възможността даден ОПС да използва само една част от офертите за балансираща енергия или балансираща мощност, подадени от доставчика на услуги по балансиране, по отношение или на задействането на мощност, или на времетраенето.
- (36) „специален продукт“ е продукт, който не е стандартен продукт;
- (37) „общ списък за подредба на офертите“ (приоритетен списък) е списък на офертите за балансираща енергия, класирани по реда на предложените цени, който се използва за задействането на тези оферти;
- (38) „краен час за подаване на оферти за енергия от страна на ОПС“ е последният момент във времето, в който свързващ ОПС може да предаде офертите за балансираща енергия, получени от доставчик на услуги по балансиране, на звеното по оптимизиране на задействането;
- (39) „звено по оптимизиране на задействането“ е звеното за използване на алгоритъма за оптимизиране на задействането на офертите за балансираща енергия;
- (40) „звено за процедурата по уравниване на дисбалансите“ е ролята по използване на алгоритъма за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите;
- (41) „звено по уреждане между ОПС“ е звеното за извършване на уреждането на процедурите по сътрудничество между ОПС;
- (42) „звено по оптимизиране на поръчките за мощност“ е звеното за използване на алгоритъма за оптимизиране на поръчките за балансираща мощност за ОПС, които обменят балансираща мощност;
- (43) „модел ОПС–ДУБ“ е модел за обмен на услуги по балансиране, при който доставчикът на такива услуги предоставя услуги по балансиране пряко на възлагащия ОПС, който на свой ред предоставя тези услуги по балансиране на заявяващия ОПС;
- (44) „възлагащ ОПС“ е ОПС, който има договорни споразумения за услуги по балансиране с доставчик на услуги по балансиране в друга зона за съставяне на графики;
- (45) „заявяващ ОПС“ е ОПС, който заявява доставката на балансираща енергия.

Член 3

Цели и регулаторни аспекти

1. Настоящият регламент е предназначен за изпълнението на следните цели:
 - а) да се засили ефективната конкуренция и да се повишат равнопоставеността и прозрачността на балансиращите пазари;
 - б) да се повиши ефективността на балансирането, както и ефективността на европейския и националните балансиращи пазари;
 - в) да се обединяват балансиращите пазари и да се създадат повече възможности за обмен на услуги по балансиране, но същевременно да се повиши експлоатационната сигурност;
 - г) да се допринесе за ефективна дългосрочна експлоатация и развитие на електропреносната система и електроенергетиката в Съюза и същевременно да се улесни ефективната и съгласувана работа на пазарите за сделки за ден напред, пазарите за сделки в рамките на деня и балансиращите пазари;
 - д) да се осигури справедливост, обективност, прозрачност и пазарна основа на поръчките на услуги по балансиране, да се избягват нежеланите препятствия пред новите участници на пазара, да се повиши ликвидността на балансиращите пазари и същевременно да се предотвратяват нежеланите изкривявания на вътрешния пазар на електроенергия;
 - е) да се улесни участието на оптимизацията на потреблението, в т.ч. съоръженията за агрегиране и акумулирането на енергия, и същевременно да се гарантира, че те се конкурират с другите услуги по балансиране при еднакви условия и че при необходимост действат независимо, когато обслужват едно потребяващо съоръжение;
 - ж) да се улесни участието на възобновяемите енергийни източници и да се подкрепи изпълнението на целта на Европейския съюз за навлизането на производството от възобновяеми източници.
2. При прилагането на настоящия регламент държавите членки, съответните регулаторни органи и системните оператори трябва:
 - а) да прилагат принципите на пропорционалност и равнопоставеност;
 - б) да осигурят прозрачност;
 - в) да прилагат принципа на оптимизация между най-високата обща ефективност и най-ниските общи разходи за всички участващи лица;
 - г) да направят необходимото, така щото ОПС да използват пазарни механизми, доколкото това е възможно, за да гарантират сигурността и стабилността на мрежата;
 - д) да направят необходимото, така щото развитието на пазара за форуърдни сделки, пазара за сделки за ден напред и пазара за сделки в рамките на деня да не бъде застрашено;
 - е) да се съобразяват със задълженията, възложени на съответния ОПС, с цел да се гарантира сигурността на системата, включително съгласно изискванията на националното законодателство;
 - ж) да се консултират със съответните ОРС и да вземат предвид потенциалните въздействия върху тяхната система;
 - з) да вземат под внимание договорените европейски стандарти и технически спецификации.

Член 4

Условия или методики на ОПС

1. ОПС изготвят условията или методиките, които се изискват по силата на настоящия регламент, и ги представят за одобрение на съответните регулаторни органи съгласно член 37 от Директива 2009/72/ЕО в съответните срокове, определени в настоящия регламент.
2. Участващите ОПС тясно си сътрудничат, когато е необходимо предложение за условията или методиките съгласно настоящия регламент да бъде изготвено и одобрено от повече от един ОПС. ОПС, подпомагани от ЕМОПС-Е, информират редовно съответните регулаторни органи и Агенцията за напредъка по изготвянето на въпросните условия или методики.

3. Ако не бъде постигнато единодушие между ОПС, вземащи решение по предложения за условия или методики по член 5, параграф 2, те вземат решение с квалифицирано мнозинство. За приемане с квалифицирано мнозинство на предложения по член 5, параграф 2 се изисква мнозинство от:

- а) ОПС, представляващи най-малко 55 % от държавите членки; и
- б) ОПС, представляващи държави членки, съставляващи най-малко 65 % от населението на Съюза.

Блокиращото малцинство за решенията по член 5, параграф 2 трябва да включва ОПС, представляващи най-малко четири държави членки, а ако липсва такова, квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

4. Когато засегнатите региони включват повече от пет държави членки и не е постигнат консенсус между ОПС, вземащи решение по предложения за условия или методики по член 5, параграф 3, те вземат решение с квалифицирано мнозинство. За приемане с квалифицирано мнозинство на предложения по член 5, параграф 3 се изисква мнозинство от:

- а) ОПС, представляващи най-малко 72 % от съответните държави членки; и
- б) ОПС, представляващи държави членки, съставляващи най-малко 65 % от населението на съответния регион.

Блокиращото малцинство за решенията по член 5, параграф 3 трябва най-малко да включва минимален брой ОПС, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави членки, плюс ОПС, представляващи най-малко още една засегната държава членка, а ако липсва такова, квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

5. ОПС, вземащи решения по предложения за условия или методики по член 5, параграф 3 във връзка с региони, съставени от пет държави членки или по-малко, приемат тези решения с единодушие.

6. За решенията на ОПС по параграфи 3 и 4 всяка държава членка има един глас. Ако на територията на държава членка има повече от един ОПС, държавата членка разпределя правата на глас между ОПС.

7. Ако ОПС не успеят да представят на съответните регулаторни органи предложение за условията или методиките в сроковете, определени в настоящия регламент, те предоставят на съответните регулаторни органи и Агенцията съответните проекти за условията или методиките и разясняват защо не е постигнато споразумение. Агенцията информира Комисията и по нейно искане и в сътрудничество със съответните регулаторни органи разследва причините за неуспеха, след което информира за тях Комисията. Комисията предприема необходимите действия, за да направи възможно приемането на необходимите условия или методики в срок от четири месеца от получаването на информацията от Агенцията.

Член 5

Одобрение на условия или методики на ОПС

1. Всеки съответен регулаторен орган съгласно член 37 от Директива 2009/72/ЕО одобрява условията или методиките, изготвени от ОПС съгласно параграфи 2, 3 и 4.

2. Предложенията за следните условия или методики подлежат на одобрение от всички регулаторни органи:

- а) рамките за създаването на европейските платформи по член 20, параграф 1, член 21, параграф 1 и член 22, параграф 1;
- б) измененията на рамките за създаването на европейските платформи по член 20, параграф 5 и член 21, параграф 5;
- в) стандартните продукти за балансираща мощност по член 25, параграф 2;
- г) методиката за класифициране на целите на задействането на офертите за балансираща енергия по член 29, параграф 3;
- д) оценката на евентуалното повишение на минималното количество по офертите за балансираща енергия, които се препращат до европейските платформи, по член 29, параграф 11;
- е) методиките за ценообразуване за балансиращата енергия и междузоновата преносна способност, използвани за обмена на балансираща енергия или извършването на процедурата по уравниване на дисбалансите по член 30, параграфи 1 и 5;
- ж) хармонизацията на методиката за процедурата по разпределение на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви по член 38, параграф 3;

- з) методиката за процедурата по съоптимизирано разпределение на междузоновата преносна способност по член 40, параграф 1;
- и) правилата за уреждане между ОПС по отношение на планирания обмен на енергия по член 50, параграф 1;
- й) хармонизацията на основните елементи на уреждането на дисбалансите по член 52, параграф 2;

по които държавата членка може да даде становище пред съответния регулаторен орган.

3. Предложенията за следните условия или методики подлежат на одобрение от всички регулаторни органи в съответния регион:

- а) за географската зона, засягаща всички ОПС, които извършват процедурата по заместване на резерви по част IV от Регламент (ЕС) 2017/1485 – рамката за създаване на европейската платформа за резерви за заместване по член 19, параграф 1;
- б) за географската зона, засягаща два или повече ОПС, които обменят или желаят взаимно да обменят балансираща мощност – създаването на общи и хармонизирани правила и процедури за обмена и възлагането на поръчки за балансираща мощност по член 33, параграф 1;
- в) за географската зона, обхващаща ОПС, които обменят балансираща мощност – методиката за изчисление на вероятната разполагаемост на междузонава преносна способност след часа на затваряне на междузоновия пазар за спелки в рамките на деня по член 33, параграф 6;
- г) за географската зона, в която е възложена поръчката за балансираща мощност – освобождаването с цел доставчиците на услуги по балансиране да не могат да прехвърлят задълженията си за осигуряване на балансираща мощност по член 34, параграф 1;
- д) прилагането на модела ОПС–ДУБ в географска зона, в която има два или повече ОПС, по член 35, параграф 1;
- е) методиката за изчисление на междузоновата преносна способност за всеки регион за изчисление на преносната способност по член 37, параграф 3;
- ж) в географска зона, в която има два или повече ОПС – прилагането на процедурата по разпределение на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви по член 38, параграф 1;
- з) за всеки регион за изчисление на преносната способност – методиката за процедурата по пазарно разпределение на междузоновата преносна способност по член 41, параграф 1;
- и) за всеки регион за изчисление на преносната способност – методиката за разпределение на междузоновата преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност и списъка за всяко отделно разпределение на междузоновата преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност по член 42, параграфи 1 и 5;
- й) за географската зона, в която са всички ОПС, извършващи планиран обмен на енергия в синхронна зона – правилата за уреждане между ОПС за планирания обмен на енергия по член 50, параграф 3;
- к) за географската зона, в която са всички асинхронно свързани ОПС, извършващи планиран обмен на енергия – правилата за уреждане между ОПС за планирания обмен на енергия по член 50, параграф 4;
- л) за всяка синхронна зона – правилата за уреждане между ОПС по отношение на непланирания обмен на енергия по член 51, параграф 1;
- м) за географската зона, в която са всички асинхронно свързани ОПС – правилата за уреждане между ОПС за непланирания обмен на енергия по член 51, параграф 2;
- н) освобождаването – на равнище синхронна зона – от задължението за хармонизация на периодите за уреждане на дисбалансите по член 53, параграф 2;
- о) за географската зона, в която има два или повече ОПС, обменящи балансираща мощност – принципите на алгоритмите за балансиране по член 58, параграф 3;

по които държавата членка може да даде становище пред съответния регулаторен орган.

4. Предложенията за следните условия или методики подлежат на одобрение от всеки регулаторен орган на всяка засегната държава членка за всеки отделен случай:

- а) освобождаването от задължението да се оповестява информация за предложените цени в ofertите за балансираща енергия или балансираща мощност поради опасения от пазарни злоупотреби по член 12, параграф 4;
- б) когато това е целесъобразно – методиката за разпределение на разходите, произтичащи от действия на ОПС, по член 15, параграф 3;
- в) условията за балансирането по член 18;

- г) определението и употребата на специалните продукти по член 26, параграф 1;
- д) ограничението на количеството по офертите, които се препращат до европейските платформи по член 29, параграф 10;
- е) освобождаването от задължението за разделяне на възлагането на поръчки за балансираща мощност за повишаване и за понижаване на мощността по член 32, параграф 3;
- ж) когато това е целесъобразно – допълнителния механизъм за уреждане, който е отделен от уреждането на дисбалансите и служи за уреждане на разходите за възлагане на поръчки за балансираща мощност, административните разходи и други свързани с балансирането разходи с отговарящите за баланса лица по член 44, параграф 3;
- з) изключенията по отношение на една или повече разпоредби от настоящия регламент по член 62, параграф 2;
- и) разходите във връзка със задълженията, наложени на системните оператори или на определени трети лица по силата на настоящия регламент, съгласно член 8, параграф 1;

по които държавата членка може да даде становище пред съответния регулаторен орган.

5. Предложението за условията или методиките трябва да включва предложен срок за въвеждането им, както и описание на очакваното им въздействие във връзка с целите на настоящия регламент. Срокът за въвеждането им не може да е по-дълъг от дванадесет месеца от одобрението от страна на съответните регулаторни органи, освен ако всички съответни регулаторни органи се съгласят да удължат този срок или ако в настоящия регламент са предвидени други срокове. Предложенията за условията или методиките, подлежащи на одобрение от няколко или от всички регулаторни органи, се представят на Агенцията едновременно с представянето им на регулаторните органи. В срок от три месеца Агенцията изразява становище по предложенията за условията или методиките, ако съответните регулаторни органи поискат това.

6. Когато за одобрението на условията или методиките се изисква решение от повече от един регулаторен орган, съответните регулаторни органи провеждат консултации помежду си, сътрудничат си тясно и съгласуват действията си с цел постигане на споразумение. Когато Агенцията издаде становище, съответните регулаторни органи го вземат предвид. Регулаторните органи вземат решения по условията или методиките, представени в съответствие с параграфи 2 и 3, в срок от шест месеца от получаването им от съответния регулаторен орган или – в съответните случаи – от последния засегнат съответен регулаторен орган.

7. Когато съответните регулаторни органи не са могли да постигнат съгласие в срока по параграф 6 или когато те подадат съвместно искане, Агенцията взема решение по представените предложения за условия или методики в срок от шест месеца от датата на отнасяне на въпроса до нея в съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009.

8. Всяка страна може да подаде жалба срещу системен оператор или ОПС във връзка с неговите задължения или решения по настоящия регламент и може да отнесе жалбата си до съответния регулаторен орган, който действайки като орган за разрешаване на спорове, издава решение в срок от два месеца от получаване на жалбата. Този срок може да бъде удължен с още два месеца, ако съответният регулаторен орган изиска допълнителна информация. Този удължен срок може да бъде удължен допълнително със съгласието на жалбоподателя. Решението на съответния регулаторен орган има обвързваща сила, освен ако и докато бъде отменено при обжалване.

Член 6

Изменения на условията или методиките на ОПС

1. Когато един или няколко регулаторни органи поискат по силата на член 37 от Директива 2009/72/ЕО изменение с цел да одобрят условията или методиките, представени в съответствие с член 5, параграфи 2, 3 и 4, в срок от два месеца от това искане съответните ОПС представят за одобрение предложение за изменени условия или методики. Съответните регулаторни органи вземат решение по изменените условия или методики в срок от два месеца от представянето им.

2. Когато съответните регулаторни органи не са успели да постигнат съгласие по условията или методиките в срока от два месеца или когато те подадат съвместно искане, Агенцията взема решение по изменените условия или методики в срок от шест месеца в съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009. Ако съответните ОПС не успеят да представят предложение за изменени условия или методики, се прилага процедурата по член 4.

3. ОПС, отговарящи за изготвянето на предложение за условията или методиките, или регулаторните органи, отговарящи за тяхното приемане по силата на член 5, параграфи 2, 3 и 4, могат да поискат изменение на въпросните условия или методики. Предложенията за изменение на условията или методиките се представят за консултации по реда, определен в член 10, и се одобряват по реда, определен в членове 4 и 5.

Член 7

Оповестяване на условия или методики в интернет

ОПС, отговарящи за установяването на условията или методиките по реда на настоящия регламент, ги оповестяват в интернет след одобрение от съответните регулаторни органи или, ако не се изисква такова одобрение, след тяхното установяване, освен ако тази информация се счита за поверителна по силата на член 11.

Член 8

Възстановяване на разходите

1. Разходите във връзка със задълженията, наложени на системните оператори или на определени трети лица по силата на настоящия регламент, се оценяват от съответните регулаторни органи по силата на член 37 от Директива 2009/72/ЕО.
2. Разходите, които са оценени от съответния регулаторен орган като разумни, ефективни и съразмерни с целта, се възстановяват чрез цените за достъп до мрежата или други подходящи механизми, определени от съответните регулаторни органи.
3. По искане на съответните регулаторни органи и в срок от три месеца от искането системните оператори или определени от тях лица предоставят необходимата информация, за да се улесни оценяването на направените разходи.
4. Всички разходи, извършени от участниците на пазара за изпълнение на изискванията на настоящия регламент, са за сметка на тези участници на пазара.

Член 9

Участие на заинтересованите лица

В тясно сътрудничество с ЕМОПС-Е Агенцията организира участието на заинтересованите лица във връзка с балансиращия пазар и други аспекти на прилагането на настоящия регламент. Това участие включва провеждането на редовни срещи със заинтересованите лица, за да се установят проблемите и да се предложат подобрения по отношение на обединението на балансиращия пазар.

Член 10

Обществена консултация

1. ОПС, които отговарят за представяне на предложения за условията или методиките или за тяхното изменение по реда на настоящия регламент, се консултират със заинтересованите страни, включително със съответните органи от всяка държава членка, по проектопредложенията за условията или методиките и по други мерки за прилагане в продължение на най-малко един месец.
2. Тази консултация продължава най-малко един месец, освен по отношение на проектопредложенията по член 5, параграф 2, букви а), б), в), г), д), е), ж), з) и й), по които консултацията продължава най-малко два месеца.
3. На обществена консултация на европейско равнище се подлагат най-малко проектопредложенията по член 5, параграф 2, букви а), б), в), г), д), е), ж), з) и й).
4. На обществена консултация на съответното регионално равнище се подлагат най-малко проектопредложенията по член 5, параграф 3, букви а), б), в), г), д), е), ж), з), и), н) и о).
5. На обществена консултация във всяка засегната държава членка се подлагат най-малко проектопредложенията по член 5, параграф 4, букви а), б), в), г), д), е), ж) и и).
6. ОПС, отговарящи за изготвянето на предложението за условията или методиките, надлежно отчитат становищата на заинтересованите лица, изразени при консултациите, които се провеждат съгласно параграфи 2–5, преди да го представят на регулаторните органи за одобрение. Във всички случаи при представянето на предложението се прилага солидна обосновка за причините за включването или невключването на становищата, изразени при консултацията, и тази обосновка се оповестява своевременно преди или едновременно с оповестяването на предложението за условията или методиките.

Член 11

Задължения за опазване на поверителността

1. По отношение на всяка поверителна информация, която се получава, обменя или предава по силата на настоящия регламент, се прилагат разпоредбите за опазване на професионалната тайна, установени в параграфи 2, 3 и 4.

2. Задължението за опазване на професионалната тайна се прилага по отношение на всяко лице, за което се прилагат разпоредбите на настоящия регламент.
3. Поверителна информация, получена от посочените в параграф 2 лица или регулаторни органи в хода на изпълнение на техните задължения, не може да се разкрива на друго лице или орган, без да се засягат случаите, предвидени в националното право, другите разпоредби на настоящия регламент или други относими законодателни актове на Съюза.
4. Без да се засягат случаите, предвидени в националното право или правото на Съюза, регулаторните органи, организациите или лицата, които получават поверителна информация по силата на настоящия регламент, могат да я използват единствено за изпълнението на своите функции по настоящия регламент, освен ако първоначалният собственик на данните е предоставил писмено съгласие.

Член 12

Оповестяване на информация

1. Всички организации по член 1, параграф 2 представят на ОПС цялата относима информация, така щото те да могат да изпълняват задълженията си по параграфи 3–5.
2. Всички лица по член 1, параграф 2 извършват необходимото, така щото информацията по параграфи 3–5 да бъде оповестявана по време и във форма, които не създават фактическо или потенциално конкурентно предимство или вреда за никое физическо лице или дружество.
3. Всеки ОПС оповестява следната информация веднага след получаването ѝ:
 - а) информация за текущия баланс на системата в своята зона или своите зони за съставяне на графиците – възможно най-скоро, но не по-късно от 30 минути след реалното време (часа на физическото доставяне);
 - б) информация за всички оферти за балансираща енергия от своята зона или зони за съставяне на графиците, при необходимост без посочване на имена и фирми, не по-късно от 30 минути след края на съответния единичен пазарен период. Информацията включва:
 - i) вида на продукта;
 - ii) срока на действие;
 - iii) предложените количества;
 - iv) предложените цени;
 - v) информация дали офертата е била обявена за неразполагаема;
 - в) информация дали офертата за балансираща енергия е била преобразувана от специален продукт или от цялостна процедура по съставяне на графиците – не по-късно от 30 минути след края на съответния единичен пазарен период;
 - г) информация за начина, по който офертите за балансираща енергия от специални продукти или от цялостна процедура по съставяне на графиците са били преобразувани в оферти за балансираща енергия от стандартни продукти – не по-късно от 30 минути след края на съответния единичен пазарен период;
 - д) агрегирана информация за офертите за балансираща енергия – не по-късно от 30 минути след края на съответния единичен пазарен период; тази информация включва:
 - i) общото количество на електроенергията, за която са подадени оферти за балансираща енергия;
 - ii) общото количество на електроенергията, за която са подадени оферти за балансираща енергия, по отделни видове резервни мощности;
 - iii) общото количество на електроенергията, за която са подадени и задействани оферти за балансираща енергия, поотделно за стандартните и за специалните продукти;
 - iv) общото количество на електроенергията, за която офертите са неразполагаеми, по отделни видове резервни мощности;
 - е) информация за предложените количества и предложените цени на балансиращата мощност, за която се възлага поръчка, при необходимост без посочване на имена и фирми – не по-късно от един час след съобщаването на резултатите от процедурата по възлагане на оферентите;
 - ж) началните условия за балансирането по член 18 – най-малко един месец преди прилагането, както и евентуалните изменения на условията – веднага след одобрението от съответния регулаторен орган по член 37 от Директива 2009/72/ЕО;

- з) информация за разпределението на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резервни мощности по реда на член 38 – най-късно 24 часа след разпределението и не по-късно от 6 часа преди използването на разпределената междузонова преносна способност:
- i) датата и часа на вземане на решението за разпределение;
 - ii) срока на разпределението;
 - iii) разпределените количества;
 - iv) пазарните стойности, използвани като основа за процедурата по разпределение по реда на член 39;
- и) информация за използването на разпределената междузонова преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резервни мощности по реда на член 38 – най-късно една седмица след използването на разпределената междузонова преносна способност:
- i) количеството на електроенергията за разпределената и използвана междузонова преносна способност по единични пазарни периоди;
 - ii) количеството на електроенергията за освободената междузонова преносна способност за последващи времеви интервали по единични пазарни периоди;
 - iii) очакваните разходи и ползи от процедурата по разпределение;
- й) одобрените методики по членове 40, 41 и 42 – най-малко един месец преди въвеждането им;
- к) описание на изискванията за евентуалните разработени алгоритми и измененията в тях по реда на член 58 – най-малко един месец преди въвеждането им;
- л) общ годишен доклад по член 59.

4. При получено одобрение по реда на член 18 всеки ОПС може да се откаже от оповестяването на информация за предложените цени и количества в офертите за балансираща мощност или балансираща енергия, ако това е обосновано от опасения за пазарни злоупотреби и ако не вреди на ефективната работа на пазарите на електроенергия. Всеки ОПС докладва за случаите на неоповестяване най-малко веднъж годишно до съответния регулаторен орган по силата на член 37 от Директива 2009/72/ЕО.

5. В срок от две години от влизането на настоящия регламент в сила всеки ОПС оповестява информацията по параграф 3 в общоприета хармонизирана форма най-малко чрез информационната платформа за прозрачност, създадена по силата на член 3 от Регламент (ЕС) № 543/2013. В срок от четири месеца от влизането на настоящия регламент в сила ЕМОПС-Е актуализира наръчника за процедурите по член 5 от Регламент (ЕС) № 543/2013 и го предава на Агенцията за становище, което тя издава в срок от два месеца.

Член 13

Делегиране и възлагане на задачи

1. Всеки ОПС може изцяло или отчасти да делегира всяка задача, която му е поверена по силата на настоящия регламент, на едно или повече трети лица, в случай че третото лице може да изпълнява съответната функция поне толкова ефективно, колкото делегиращият ОПС. Делегиращият ОПС запазва отговорността си за осигуряване на спазването на задълженията по настоящия регламент, включително за осигуряването на достъп до информацията, която е необходима за наблюдение от страна на съответните регулаторни органи по силата на член 37 от Директива 2009/72/ЕО.
2. Преди делегирането съответното трето лице трябва да докаже пред делегиращия ОПС способността си да изпълнява задачите, които ще му бъдат делегирани.
3. Когато някоя задача, определена в настоящия регламент, е делегирана изцяло или отчасти на трето лице, делегиращият ОПС гарантира, че преди делегирането са сключени подходящи споразумения за поверителност в съответствие със задълженията на делегиращия ОПС за опазване на поверителността. След като делегира изцяло или отчасти своите задачи на трето лице, делегиращият ОПС трябва да уведоми съответния регулаторен орган и да оповести това решение в интернет.
4. Без да се засягат задачите, поверени на ОПС по силата на Директива 2009/72/ЕО, всяка държава членка или – според случая – всеки съответен регулаторен орган може да възложи задачи или задължения, поверени на ОПС по силата на настоящия регламент, на едно или няколко трети лица. Съответната държава членка или – според случая – всеки съответен регулаторен орган може да възлага на ОПС само такива задачи и задължения, за които не е необходимо пряко сътрудничество, съвместно вземане на решения или установяване на договорни отношения с ОПС от други държави членки. Преди възлагането съответното трето лице трябва да докаже пред държавата членка или – според случая – пред съответния регулаторен орган способността си да изпълнява задачите, които ще му бъдат възложени.
5. Когато държава членка или регулаторен орган са възложили задачи и задължения на трето лице, упоменаванията на ОПС в настоящия регламент трябва да се разбират като упоменавания на съответното трето лице. Съответният регулаторен орган осигурява регулаторен надзор по отношение на възложените задачи и задължения върху третото лице, на което те са били възложени.

ДЯЛ II

БАЛАНСИРАНЕ НА ПАЗАРА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ

ГЛАВА 1

Функции и отговорности

Член 14

Роля на ОПС

1. Всеки ОПС отговаря за възлагането на поръчки за услуги по балансиране на доставчиците на услуги по балансиране с цел гарантиране на експлоатационната сигурност.
2. Всеки ОПС прилага модел на самодиспечиране, за да състави графици за производство и графици за потребление. ОПС, които прилагат модел на централно диспечиране към момента на влизане на настоящия регламент в сила, уведомяват съответния регулаторен орган по силата на член 37 от Директива 2009/72/ЕО, за да продължат да прилагат модел на централно диспечиране за съставянето на графици за производство и графици за потребление. Съответният регулаторен орган проверява дали задачите и отговорностите на ОПС са съобразени с определението в член 2, точка 18.

Член 15

Сътрудничество с ОРС

1. ОРС, ОПС, доставчиците на услуги по балансиране и отговарящите за баланса лица си сътрудничат, за да осигурят ефикасно и ефективно балансиране.
2. Всеки ОРС своевременно представя на свързващия ОПС цялата информация, която е необходима за уреждането на дисбалансите, съобразно с условията за балансирането по член 18.
3. Всеки ОПС и включващите резервни мощности ОРС в контролната зона на ОПС могат съвместно да изготвят методика за разпределение на разходите, възникващи от действията на ОРС по член 182, параграфи 4 и 5 от Регламент (ЕС) 2017/1485. В тази методика трябва да се предвижда справедливо разпределение на разходите въз основа на отговорностите на участващите лица.
4. ОРС съобщават на свързващия ОПС за всички евентуални ограничения, определени по силата на член 182, параграфи 4 и 5 от Регламент (ЕС) 2017/1485, които биха могли да се отразят на изискванията по настоящия регламент.

Член 16

Роля на доставчиците на услуги по балансиране

1. Всеки доставчик на услуги по балансиране трябва да отговаря на изискванията за подаване на оферти за балансираща енергия или балансираща мощност, които се задействат или поръчват от свързващия ОПС или – при модел ОПС–ДУБ – от възлагащия ОПС. Успешното преминаване на процедурата по предварително оценяване, осигурена от свързващия ОПС и проведена по реда на членове 159 и 162 от Регламент (ЕС) 2017/1485, се смята за задължително условие за успешно преминаване на процедурата по оценяване за определяне на даден доставчик на услуги по балансиране като отговарящ на изискванията по силата на настоящия регламент.
2. Всеки доставчик на услуги по балансиране подава до свързващия ОПС офертите си за балансираща мощност, които засягат едно или повече отговарящи за баланса лица.
3. Всеки доставчик на услуги по балансиране, който участва в процедурата по възлагане на поръчки за балансираща мощност, подава своите оферти за балансираща мощност и има право да ги променя до крайния час за подаване на оферти в процедурата по възлагане на поръчки.
4. Всеки доставчик на услуги по балансиране с договор за балансираща мощност подава до свързващия си ОПС офертите за балансираща енергия или офертите по цялостната процедура по съставяне на графици, съответстващи на количеството, продуктите и другите изисквания, предвидени в договора за балансираща мощност.
5. Всеки доставчик на услуги по балансиране има право да подава до свързващия си ОПС офертите за балансираща енергия от стандартни или специални продукти или офертите по цялостната процедура по съставяне на графици, за които е преминал процедурата по предварително оценяване по членове 159 и 162 от Регламент (ЕС) 2017/1485.

6. Цената по офертите за балансираща енергия или офертите по цялостната процедура по съставяне на графиците от стандартни и специални продукти по параграф 4 не може да се определя предварително в договор за балансираща мощност. Всеки ОПС може да предложи освобождаване от това правило в предложението за условията за балансирането, изготвено по реда на член 18. Такова освобождаване може да се прилага само за специалните продукти по член 26, параграф 3, буква б) и трябва да бъде придружено от обосновка, в която се доказва по-високата икономическа ефективност.

7. Не може да се създава неравнопоставеност между офертите за балансираща енергия или офертите по цялостната процедура по съставяне на графиците, подадени съгласно параграф 4, и офертите за балансираща енергия или офертите по цялостната процедура по съставяне на графиците, подадени съгласно параграф 5.

8. За всеки продукт за балансираща енергия или балансираща мощност предоставящата резерв единица, предоставящата резерв група, потребяващото съоръжение и съответните отговарящи за баланса лица по член 18, параграф 4, буква г) са от една и съща зона за съставяне на графиците.

Член 17

Роля на отговарящите за баланса лица

1. В реално време всяко отговарящо за баланса лице се стреми да бъде в баланс или да спомага за баланса на електроенергийната система. Подробните изисквания във връзка с това задължение се определят в предложението за условията за балансирането, изготвени по реда на член 18.

2. Всяко отговарящо за баланса лице отговаря финансово за дисбалансите, които трябва да бъдат уредени със свързващия ОПС.

3. Преди часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня всяко отговарящо за баланса лице може да промени графиците, които са необходими за изчислението на състоянието му по член 54. ОПС, които прилагат модел на централно диспечирание, могат да установят специални условия и правила за промяната на графиците на отговарящо за баланса лице в условията за балансирането, изготвени по реда на член 18.

4. След часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня всяко отговарящо за баланса лице може да промени вътрешните си търговски графици, които са необходими за изчислението на състоянието му по член 54, по правилата, определени в условията за балансирането, изготвени по реда на член 18.

Член 18

Условия за балансирането

1. В срок от шест месеца от влизането на настоящия регламент в сила и по отношение на всички зони за съставяне на графиците в дадена държава членка, ОПС на тази държава членка изготвят предложение за:

- а) условията за доставчиците на услуги по балансиране;
- б) условията за отговарящите за баланса лица.

Когато в зона за РТЧ има два или повече ОПС, всички ОПС от тази зона за РТЧ могат да изготвят общо предложение, което подлежи на одобрение от съответните регулаторни органи.

2. В условията по параграф 1 се съдържат и правилата за спиране и възобновяване на пазарните дейности по член 36 от Регламент (ЕС) 2017/2196 и правилата за уреждане при спиране на пазарните дейности по член 39 от Регламент (ЕС) 2017/2196 след одобрението му съгласно член 4 от Регламент (ЕС) 2017/2196.

3. При изготвянето на предложенията за условията за доставчиците на услуги по балансиране и отговарящите за баланса лица всеки ОПС извършва следното:

- а) съгласува се с ОПС и ОРС, които може да бъдат засегнати от тези условия;
- б) съобразява се с рамките за създаването на европейските платформи за обмен на балансираща енергия и за процедурата по уравниване на дисбалансите по силата на членове 19–22;
- в) включва други ОРС и други заинтересовани лица през целия процес на изготвяне на предложението и отчита мненията им, без това да засяга обществената консултация по член 10.

4. С условията за доставчиците на услуги по балансиране:
 - а) се определят разумни и обосновани изисквания за предоставянето на услуги по балансиране;
 - б) се разрешава агрегирането на потребяващи съоръжения, съоръжения за акумулиране на енергия и съоръжения за производство на електроенергия в дадена зона за съставяне на графиците с цел предлагане на услуги по балансиране при условията по параграф 5, буква в);
 - в) се разрешава на собствениците на потребяващи съоръжения, на трети лица и на собствениците на съоръжения за производство на електроенергия от конвенционални и възобновяеми източници, както и на собствениците на единици за съхранение на енергия да станат доставчици на услуги по балансиране;
 - г) се изисква всяка оферта за балансираща енергия от доставчик на услуги по балансиране да бъде отнасяна към едно или повече отговарящи за баланса лица, така щото да се осигури възможност за изчисление на корекция за дисбаланс по реда на член 49.
5. В условията за доставчиците на услуги по балансиране се съдържат:
 - а) правилата за процедурата по оценяване, която трябва да бъде премината, за да стане едно лице доставчик на услуги по балансиране по реда на член 16;
 - б) правилата, изискванията и сроковете за възлагането на поръчките и прехвърлянето на балансираща мощност по реда на членове 32, 33 и 34;
 - в) правилата и условията за агрегирането на потребяващите съоръжения, съоръженията за акумулиране на енергия и съоръженията за производство на електроенергия в дадена зона за съставяне на графиците, за да стане едно лице доставчик на услуги по балансиране;
 - г) изискванията за данните и сведенията, които трябва да бъдат предоставени на свързващия ОПС и – в съответните случаи – на свързващия резерв ОРС по време на процедурата по предварително оценяване и действието на балансиращия пазар;
 - д) правилата и условията за отнасянето на всяка оферта за балансираща енергия от доставчик на услуги по балансиране към едно или повече отговарящи за баланса лица съгласно параграф 4, буква г);
 - е) изискванията за данните и сведенията, които трябва да бъдат предоставени на свързващия ОПС и – в съответните случаи – на включващия резерв ОРС за оценяване на предоставените услуги по балансиране по член 154, параграф 1, член 154, параграф 8, член 158, параграф 1, буква д), член 158, параграф 4, буква б), член 161, параграф 1, буква е) и член 161, параграф 4, буква б) от Регламент (ЕС) 2017/1485;
 - ж) определеното местоположение на всеки стандартен продукт и всеки специален продукт, като се има предвид параграф 5, буква в);
 - з) правилата за определяне на количеството балансираща енергия, което трябва да бъде уредено с доставчика на услуги по балансиране по реда на член 45;
 - и) правилата за уреждане за доставчиците на услуги по балансиране, определени по реда на глави 2 и 5 от дял V;
 - й) максимален срок за приключване на уреждането на балансиращата енергия с доставчика на услуги по балансиране по реда на член 45 за всеки период за уреждане на дисбалансите;
 - к) последствията при неспазване на условията, приложими за доставчиците на услуги по балансиране.
6. В условията за отговарящите за баланса лица се съдържат:
 - а) определение за отговорността за баланса за всяка връзка по начин, по който се избягват всякакви пропуски или припокривания в обхвата на отговорността за баланса на различните участници на пазара, предоставящи услуги за тази връзка;
 - б) изискванията, които трябва да изпълни дадено лице, за да стане отговарящо за баланса лице;
 - в) изискването всяко отговарящо за баланса лице да отговаря финансово за дисбалансите, които трябва да бъдат уредени с свързващия ОПС;
 - г) изискванията за данните и сведенията, които трябва да бъдат предоставени на свързващия ОПС за изчислението на дисбалансите;
 - д) правилата за отговарящите за баланса лица, съгласно които те трябва да променят графиците си преди и след часа на затваряне на електроенергийния пазар в рамките на деня по член 17, параграфи 3 и 4;

- е) правилата за уреждане за отговарящите за баланса лица, определени по реда на глава 4 от дял V;
- ж) определянето на границите на зоната на дисбаланса по член 54, параграф 2 и ценова зона на дисбаланса;
- з) максимален срок за приключване на уреждането на дисбалансите с отговарящите за баланса лица за всеки период за уреждане на дисбалансите по реда на член 54;
- и) последствията при неспазване на условията, приложими за отговарящите за баланса лица;
- й) задължение за отговарящите за баланса лица да представят пред свързващия ОПС сведения за всички изменения на състоянието им;
- к) правилата за уреждането по членове 52–55;
- л) разпоредбите (когато има такива) за изключването на дисбаланси от уреждането на дисбалансите, когато те са свързани с въвеждането на ограничения относно линейните изменения за облекчаването на неслучайните отклонения в честотата по член 137, параграф 4 от регламент (ЕС) 2017/1485.

7. Всеки свързващ ОПС може да включи допусочените елементи в предложението си за условията за доставчиците на услуги по балансиране или условията за отговарящите за баланса лица:

- а) изискване за доставчиците на услуги по балансиране да предоставят сведения за неизполваната генерираща мощност и другите ресурси за балансиране от доставчиците на услуги по балансиране, след часа на затваряне на пазара за сделки за ден напред и след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня;
- б) когато това е обосновано – изискване към доставчиците на услуги по балансиране да предлагат неизполваната си генерираща мощност или други ресурси за балансиране чрез оферти за балансираща енергия или оферти по цялостната процедура по съставяне на графици на балансиращите пазари след часа на затваряне на пазара за сделки за ден напред, без да се засяга възможността доставчиците на услуги по балансиране да променят офертите си за балансираща енергия преди часа на затваряне на пазара на балансираща енергия или часа на затваряне на пазара при цялостната процедура по съставяне на графици поради търговията на пазара за сделки в рамките на деня;
- в) когато това е обосновано – изискване към доставчиците на услуги по балансиране да предлагат неизполваната си генерираща мощност или други ресурси за балансиране чрез оферти за балансираща енергия или оферти по цялостната процедура по съставяне на графици на балансиращите пазари след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня;
- г) особени изисквания по отношение на състоянието на отговарящите за баланса лица, за което са подадени сведения след пазарния времеви интервал за ден напред, за да се гарантира, че сборът на графици му за вътрешна и външна търговия е равен на сбора на графици му за физическо генериране и потребление на електроенергия, като се отчетат компенсациите за загубите на електроенергия в съответните случаи;
- д) освобождаване от задължението да се оповестява информация за предложените цени в офертите за балансираща енергия или балансираща мощност поради опасения от пазарни злоупотреби по член 12, параграф 4;
- е) освобождаване за специалните продукти по член 26, параграф 3, буква б) с цел предварително определяне на цената по офертите за балансираща енергия от договор за балансираща мощност по член 16, параграф 6;
- ж) заявление за използване на двойно ценообразуване за всички дисбаланси въз основа на условията, установени по силата на член 52, параграф 2, буква г), подточка i), и методиката за прилагане на двойното ценообразуване по силата на член 52, параграф 2, буква г), подточка ii).

8. ОПС, прилагащи модел на централно диспечирание, включват и следните елементи в условията за балансирането:

- а) часа на затваряне на пазара при цялостната процедура по съставяне на графици по член 24, параграф 5;
- б) правилата за промяна на офертите по цялостната процедура по съставяне на графици след всеки час на затваряне на пазара по цялостната процедура по съставяне на графици по член 24, параграф 6;
- в) правилата за използване на оферти по цялостната процедура по съставяне на графици преди часа на затваряне на пазара на балансираща енергия по член 24, параграф 7;
- г) правилата за преобразуване на офертите по цялостната процедура по съставяне на графици по член 27.

9. Всеки ОПС наблюдава изпълнението на изискванията, съдържащи се в условията за балансирането, от всички съответни лица, в своята зона или зони за съставяне на графици.

ГЛАВА 2

Европейски платформи за обмен на балансираща енергия

Член 19

Европейска платформа за обмен на балансираща енергия от резервите за заместване

1. В срок от шест месеца от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС, които извършват процедурата по заместване на резерви по реда на дял IV от Регламент (ЕС) 2017/1485, изготвят предложение за рамката за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от резервите за заместване.
2. Европейската платформа за обмен на балансираща енергия от резервите за заместване, експлоатирана от ОПС или чрез организация, която ОПС ще създадат сами, се създава въз основа на общи принципи за управлението и стопански процедури и се състои най-малко от звено по оптимизиране на задействането и звено по уреждането между ОПС. На европейската платформа се прилага многостранен модел ОПС–ОПС с общи списъци за подредба на офертите за обмен на всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за резерви за заместване, освен неразполагаемите оферти по член 29, параграф 14.
3. Предложението по параграф 1 включва най-малко:
 - а) проекта на европейската платформа, представен по-общо;
 - б) плана и сроковете за създаването на европейската платформа;
 - в) определението на функциите или звената, които са необходими за експлоатацията на европейската платформа;
 - г) предложените правила за управлението и експлоатацията на европейската платформа въз основа на принципа на равнопоставеност и справедливо отношение към всички членуващи ОПС и принципа никой ОПС да не получава неоправдани икономически предимства чрез участието си във функциите или звената на европейската платформа;
 - д) предложение за определяне на организацията или организациите, които ще изпълняват функциите, описани в предложението. Когато ОПС предлагат да определят повече от една организация, в предложението се доказва и осигурява следното:
 - i) съгласувано разпределение на функциите към организациите, експлоатиращи европейската платформа. В предложението се взема предвид в пълна степен необходимостта да се съгласуват различните функции, разпределени към организациите, експлоатиращи европейската платформа;
 - ii) фактът, че предложеният модел на европейската платформа и предложеното разпределение на функциите осигуряват ефикасно и ефективно управление, експлоатация и регулаторен надзор на европейската платформа и са в подкрепа на целите на настоящия регламент;
 - iii) ефективна процедура за съгласуване и вземане на решения с цел разрешаване на конфликтите между организациите, експлоатиращи европейската платформа;
 - е) рамката за хармонизацията на условията за балансирането, съставени по реда на член 18;
 - ж) подробните принципи за поделяне на общите разходи, в т.ч. подробна категоризация на общите разходи, по реда на член 23;
 - з) часа на затваряне на пазара на балансираща енергия за всички стандартни продукти за резерви за заместване по член 24;
 - и) определението на стандартните продукти за балансираща енергия от резерви за заместване по член 25;
 - й) крайния час за подаване на оферти за енергия от страна на ОПС по член 29, параграф 13;
 - к) общите списъци за подредба на офертите, които трябва да бъдат съставени от общото звено по оптимизиране на задействането по реда на член 31;
 - л) описанието на алгоритъма за действието на звеното по оптимизиране на задействането за офертите за балансираща енергия от всички стандартни продукти за резерви за заместване по член 58.
4. В срок от шест месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от резерви за заместване всички ОПС, които извършват процедурата по заместване на резерви по реда на дял IV от Регламент (ЕС) 2017/1485, определят предложената организация или организации, на които се поверява експлоатацията на европейската платформа по параграф 3, буква д).

5. В срок от една година от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от резерви за заместване всички ОПС, които извършват процедурата по заместване на резерви по реда на дял IV от Регламент (ЕС) 2017/1485 и които имат поне един съседен ОПС, свързан с тях чрез междусистемен електропровод и извършващ процедурата по заместване на резерви, създават и пускат в действие европейската платформа за обмен на балансираща енергия от резерви за заместване. Те използват европейската платформа за следните действия:

- а) подават всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за резерви за заместване;
- б) обменят всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за резерви за заместване, освен неразполагаемите оферти по член 29, параграф 14;
- в) стремят се да удовлетворят всичките си потребности от балансираща енергия от резерви за заместване.

Член 20

Европейска платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата

1. В срок от една година от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата.

2. Европейската платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата, експлоатирана от ОПС или чрез организация, която ОПС ще създадат сами, се създава въз основа на общи принципи за управлението и стопански процедури и се състои най-малко от звено по оптимизиране на задействането и звено по уреждането между ОПС. На тази европейска платформа се прилага многостранен модел ОПС–ОПС с общи списъци за подредба на офертите за обмен на всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за ръчно задействани резерви за вторично регулиране на честотата, освен неразполагаемите оферти по член 29, параграф 14.

3. Предложението по параграф 1 включва най-малко:

- а) проекта на европейската платформа, представен по-общо;
- б) плана и сроковете за създаването на европейската платформа;
- в) определението на функциите или звената, които са необходими за експлоатацията на европейската платформа;
- г) предложените правила за управлението и експлоатацията на европейската платформа въз основа на принципа на равнопоставеност и справедливо отношение към всички членуващи ОПС и принципа никой ОПС да не получава неоправдани икономически предимства чрез участието си във функциите или звената на европейската платформа;
- д) предложение за определяне на организацията или организациите, които ще изпълняват функциите, описани в предложението. Когато ОПС предлагат да определят повече от една организация, в предложението се доказва и осигурява следното:
 - i) съгласувано разпределение на функциите към организациите, експлоатиращи европейската платформа. В предложението се взема предвид в пълна степен необходимостта да се съгласуват различните функции, разпределени към организациите, експлоатиращи европейската платформа;
 - ii) фактът, че предложеният модел на европейската платформа и предложеното разпределение на функциите осигуряват ефикасно и ефективно управление, експлоатация и регулаторен надзор на европейската платформа и са в подкрепа на целите на настоящия регламент;
 - iii) ефективна процедура за съгласуване и вземане на решения с цел разрешаване на конфликтите между организациите, експлоатиращи европейската платформа;
- е) рамката за хармонизацията на условията за балансирането, съставени по реда на член 18;
- ж) подробните принципи за поделяне на общите разходи, в т.ч. подробна категоризация на общите разходи, по реда на член 23;
- з) часа на затваряне на пазара на балансираща енергия за всички стандартни продукти за ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по член 24;
- и) определението на стандартните продукти за балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по член 25;

- й) крайния час за подаване на оферти за енергия от страна на ОПС по член 29, параграф 13;
 - к) общите списъци за подредба на офертите, които трябва да бъдат съставени от общото звено по оптимизиране на задействането по реда на член 31;
 - л) описанието на алгоритъма за действието на звеното по оптимизиране на задействането за офертите за балансираща енергия от всички стандартни продукти за ръчно задействани резерви за вторично регулиране на честотата по член 58.
4. В срок от шест месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата всички ОПС определят предложената организация или организации, на които се поверява експлоатацията на европейската платформа по параграф 3, буква д).
5. В срок от осемнадесет месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата всички ОПС могат да изготвят предложение за промяна на европейската платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по параграф 1. Предложените промени се обосновават с анализ на разходите и ползите, извършен от всички ОПС по реда на член 61. За предложението се уведомява Комисията.
6. В срок от тридесет месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата или – когато всички ОПС представят предложение за промяна на европейската платформа съгласно параграф 5 – в срок от дванадесет месеца от одобрението на предложението за промяна на европейската платформа, всички ОПС създават и пускат в действие европейската платформа за обмен на балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата и я използват, за да:
- а) подават всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за ръчно задействани резерви за вторично регулиране на честотата;
 - б) обменят всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за ръчно задействани резерви за вторично регулиране на честотата, освен неразполагаемите оферти по член 29, параграф 14;
 - в) стремят се да удовлетворят всичките си потребности от балансираща енергия от ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата.

Член 21

Европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата

1. В срок от една година от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата.
2. Европейската платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата, експлоатирана от ОПС или чрез организация, която ОПС ще създадат сами, се създава въз основа на общи принципи за управлението и стопански процедури и се състои най-малко от звено по оптимизиране на задействането и звено по уреждането между ОПС. На тази европейска платформа се прилага многостранен модел ОПС–ОПС с общи списъци за подредба на офертите за обмен на всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за автоматично задействани резерви за вторично регулиране на честотата, освен неразполагаемите оферти по член 29, параграф 14.
3. Предложението по параграф 1 включва най-малко:
- а) проекта на европейската платформа, представен по-общо;
 - б) плана и сроковете за създаването на европейската платформа;
 - в) определението на функциите или звената, които са необходими за експлоатацията на европейската платформа;
 - г) предложените правила за управлението и експлоатацията на европейската платформа въз основа на принципа на равнопоставеност и справедливо отношение към всички членуващи ОПС и принципа никой ОПС да не получава неоправдани икономически предимства чрез участието си във функциите или звената на европейската платформа;

- д) предложение за определяне на организацията или организациите, които ще изпълняват функциите, описани в предложението. Когато ОПС предлагат да определят повече от една организация, в предложението се доказва и осигурява следното:
- и) съгласувано разпределение на функциите към организациите, експлоатиращи европейската платформа. В предложението се взема предвид в пълна степен необходимостта да се съгласуват различните функции, разпределени към организациите, експлоатиращи европейската платформа;
 - ii) фактът, че предложеният модел на европейската платформа и предложеното разпределение на функциите осигуряват ефикасно и ефективно управление, експлоатация и регулаторен надзор на европейската платформа и са в подкрепа на целите на настоящия регламент;
 - iii) ефективна процедура за съгласуване и вземане на решения с цел разрешаване на конфликтите между организациите, експлоатиращи европейската платформа;
- е) рамката за хармонизацията на условията за балансирането, съставени по реда на член 18;
- ж) подробните принципи за поделяне на общите разходи, в т.ч. подробна категоризация на общите разходи, по реда на член 23;
- з) часа на затваряне на пазара на балансираща енергия за всички стандартни продукти за автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по член 24;
- и) определението на стандартните продукти за балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по член 25;
- й) крайния час за подаване на оферти за енергия от страна на ОПС по член 29, параграф 13;
- к) общите списъци за подредба на офертите, които трябва да бъдат съставени от общото звено по оптимизиране на задействането по реда на член 31;
- л) описанието на алгоритъма за действието на звеното по оптимизиране на задействането за офертите за балансираща енергия от всички стандартни продукти за автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по член 58.
4. В срок от шест месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата всички ОПС определят предложената организация или организации, на които се поверява експлоатацията на европейската платформа по параграф 3, буква д).
5. В срок от осемнадесет месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата всички ОПС могат да изготвят предложение за промяна на европейската платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата по параграф 1 и на принципите по параграф 2. Предложените промени се обосновават с анализ на разходите и ползите, извършен от всички ОПС по реда на член 61. За предложението се уведомява Комисията.
6. В срок от тридесет месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата или – когато всички ОПС представят предложение за промяна на европейската платформа съгласно параграф 5 – в срок от дванадесет месеца от одобрението на предложението за промяна на европейската платформа, всички ОПС, които извършват процедурата по автоматично вторично регулиране на честотата по реда на част IV от Регламент (ЕС) 2017/1485, създават и пускат в действие европейската платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата и я използват, за да:
- а) подават всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за автоматично задействани резерви за вторично регулиране на честотата;
 - б) обменят всички оферти за балансираща енергия от всички стандартни продукти за автоматично задействани резерви за вторично регулиране на честотата, освен неразполагаемите оферти по член 29, параграф 14;
 - в) стремят се да удовлетворят всичките си потребности от балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата.

Член 22

Европейска платформа за процедурата по уравниване на дисбалансите

1. В срок от шест месеца от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС съставят предложение за рамка за създаване на европейска платформа за процедурата по уравниване на дисбалансите.

2. Европейската платформа за процедурата по уравниване на дисбалансите, експлоатирана от ОПС или чрез организация, която ОПС ще създадат сами, се създава въз основа на общи принципи за управлението и стопански процедури и се състои най-малко от звено по уравниване на дисбалансите и звено по уреждането между ОПС. На европейската платформа се прилага многостранен модел ОПС–ОПС за извършването на процедурата по уравниване на дисбалансите.
3. Предложението по параграф 1 включва най-малко:
 - а) проекта на европейската платформа, представен по-общо;
 - б) плана и сроковете за създаването на европейската платформа;
 - в) определението на функциите, които са необходими за експлоатацията на европейската платформа;
 - г) предложените правила за управлението и експлоатацията на европейската платформа въз основа на принципа на равнопоставеност и справедливо отношение към всички членуващи ОПС и принципа никой ОПС да не получава неоправдани икономически предимства чрез участието си във функциите на европейската платформа;
 - д) предложение за определяне на организацията или организациите, които ще изпълняват функциите, описани в предложението. Когато ОПС предлагат да определят повече от една организация, в предложението се доказва и осигурява следното:
 - i) съгласувано разпределение на функциите към организациите, експлоатиращи европейската платформа. В предложението се взема предвид в пълна степен необходимостта да се съгласуват различните функции, разпределени към организациите, експлоатиращи европейската платформа;
 - ii) фактът, че предложеният модел на европейската платформа и предложеното разпределение на функциите осигуряват ефикасно и ефективно управление, експлоатация и регулаторен надзор на европейската платформа и са в подкрепа на целите на настоящия регламент;
 - iii) ефективна процедура за съгласуване и вземане на решения с цел разрешаване на конфликтите между организациите, експлоатиращи европейската платформа;
 - е) рамката за хармонизацията на условията за балансирането, съставени по реда на член 18;
 - ж) подробните принципи за поделяне на общите разходи, в т.ч. подробна категоризация на общите разходи, по реда на член 23;
 - з) описанието на алгоритъма за действието на звеното за процедурата по уравниване на дисбалансите по член 58.
4. В срок от шест месеца от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за процедурата по уравниване на дисбалансите всички ОПС определят предложената организация или организации, на които се поверява експлоатацията на европейската платформа по параграф 3, буква д).
5. В срок от една година от одобрението на предложението за рамка за създаване на европейска платформа за процедурата по уравниване на дисбалансите всички ОПС, които извършват процедурата по автоматично вторично регулиране на честотата по реда на част IV от Регламент (ЕС) 2017/1485, създават и пускат в действие европейската платформа за процедурата по уравниване на дисбалансите. Те използват европейската платформа за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите най-малко за синхронната зона на континентална Европа.

Член 23

Поделяне на разходите между ОПС в различни държави членки

1. Всички ОПС подават годишен отчет до съответните регулаторни органи по член 37 от Директива 2009/72/ЕО, в които подробно се разясняват разходите за създаването, промяната и експлоатацията на европейските платформи по членове 19–22. Този отчет се оповестява от Агенцията, която надлежно взема предвид чувствителната търговска информация.
2. Разходите по параграф 1 се разпределят на:
 - а) общи разходи, които произтичат от съгласуваните дейности на всички ОПС, участващи в съответните платформи;
 - б) регионални разходи, които произтичат от дейностите на няколко ОПС (но не всички), участващи в съответните платформи;
 - в) национални разходи, които произтичат от дейностите на ОПС в дадена държава членка, участващи в съответните платформи.

3. Общите разходи по параграф 2, буква а) се поделят между ОПС в държавите членки и третите държави, които участват в европейските платформи. За изчисляване на сумата, която трябва да бъде платена от ОПС във всяка държава членка и – в съответните случаи – трета държава, една осма от общите разходи се разделя поравно между всички държави членки и трети държави, пет осми се разделят между всички държави членки и трети държави пропорционално на тяхното потребление, а две осми се разделят поравно между участващите ОПС по параграф 2, буква а). Делът на всяка държава членка от разходите е за сметка на ОПС, който или които извършват дейност на територията на тази държава членка. Когато няколко ОПС извършват дейност в дадена държава членка, нейният дял от разходите се разпределя между тези ОПС пропорционално на потреблението в контролните зони на ОПС.

4. Изчислението на общите разходи редовно се адаптира, за да бъдат отчетени промените в общите разходи или промените в участващите ОПС.

5. ОПС, които си сътрудничат в даден регион, се споразумяват по предложение за поделяне на регионалните разходи по параграф 2, буква б). След това предложението се одобрява поотделно от съответните регулаторни органи на всяка държава членка и – в съответните случаи – трета държава в региона. ОПС, които си сътрудничат в даден регион, могат вместо това да използват механизма за поделяне на разходите по параграф 3.

6. Принципите за поделянето на разходите се прилагат за разходите, които допринасят за създаването, промяната и експлоатацията на европейските платформи считано от одобрението на предложението за съответните рамки за създаване на платформите по член 19, параграф 1, член 20, параграф 1, член 21, параграф 1 и член 22, параграф 1. Когато съгласно рамките за създаване на платформите се предлага съществуващи проекти да бъдат развити и преобразувани в европейска платформа, всички ОПС, участващи в съществуващите проекти, могат да предложат част от разходите, възникнали преди одобрението на предложението за съответните рамки, които са пряко свързани с разработването и внедряването на този проект и които са преченени като разумни, ефективни и съразмерни с целта, да се смятат за част от общите разходи по параграф 2, буква а).

Член 24

Час на затваряне на пазара на балансираща енергия

1. Като част от предложенията по членове 19, 20 и 21 всички ОПС хармонизират часа на затваряне на пазара на балансираща енергия за стандартни продукти на равнището на Съюза, най-малко за всяка от следните процедури:

- а) резерви за заместване;
- б) ръчно задействани резерви за вторично регулиране на честотата;
- в) автоматично задействани резерви за вторично регулиране на честотата.

2. Часовете на затваряне на пазара на балансираща енергия:

- а) трябва да бъдат възможно най-близо до реалното време;
- б) да не бъдат преди часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня;
- в) да осигуряват достатъчно време за необходимите процедури по балансиране.

3. След часа на затваряне на пазара на балансираща енергия доставчиците на услуги по балансиране нямат право да подават или променят офертите си за балансираща енергия.

4. След часа на затваряне на пазара на балансираща енергия доставчиците на услуги по балансиране своевременно уведомяват свързания ОПС за всички неразполагаеми количества по оферти за балансираща енергия съгласно член 158, параграф 4, буква б) и член 161, параграф 4, буква б) от Регламент (ЕС) 2017/1485. Ако доставчикът на услуги по балансиране има точка на присъединяване към ОРС и ако това се изисква от ОРС, този доставчик уведомява своевременно ОРС за всички неразполагаеми количества по оферти за балансираща енергия.

5. В срок от две години от влизането на настоящия регламент в сила всеки ОПС, който прилага модел на централно диспечирание, определя най-малко един час на затваряне на пазара при цялостната процедура по съставяне на графици, който:

- а) дава възможност на доставчиците на услуги по балансиране да променят офертите си по цялостната процедура по съставяне на графици възможно най-близо до реалното време;
- б) е не повече от осем часа преди реалното време (часа на физическото доставяне);
- в) се определя преди крайния час за подаване на оферти за енергия от страна на ОПС.

6. След всеки час на затваряне на пазара при цялостната процедура по съставяне на графиците офертата по тази процедура може да бъде променена само веднъж, по правилата, определени от свързващия ОПС в условията за доставчиците на услуги по балансиране, съставени по реда на член 18. Тези правила се въвеждат, преди свързващия ОПС да се присъедини към някоя процедура за обмен на балансираща енергия, и осигуряват възможност за доставчиците на услуги по балансиране да променят офертите си по цялостната процедура по съставяне на графиците, доколкото е възможно, до часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня, като същевременно осигуряват:

- а) икономическата ефективност на цялостната процедура по съставяне на графиците;
- б) експлоатационната сигурност;
- в) последователност на всички кръгове на цялостната процедура по съставяне на графиците;
- г) справедливо и еднакво отношение към всички доставчици на услуги по балансиране в зоната за съставяне на графиците;
- д) липсата на отрицателно въздействие върху цялостната процедура по съставяне на графиците.

7. Всеки ОПС, който прилага модел на централно диспечирание, установява правилата за използване на офертите по цялостната процедура по съставяне на графиците преди часа на затваряне на пазара на балансираща енергия по член 18, параграф 8, буква в), със следните цели:

- а) да се гарантира, че ОПС изпълнява изискванията за резервна мощност в реално време;
- б) да се осигурят достатъчно ресурси за справяне с вътрешните преговарвания;
- в) да се осигури възможността за осъществимо диспечирание на съоръженията за производство на електроенергия и потребяващите съоръжения в реално време.

Член 25

Изисквания за стандартните продукти

1. Стандартните продукти за балансираща енергия се разработват като част от предложенията за рамките за създаване на европейските платформи по членове 19, 20 и 21. След одобрението на всяка рамка за създаване на европейска платформа и не по-късно от момента на присъединяване на даден ОПС към съответната платформа този ОПС използва само стандартни и – когато това е обосновано – специални продукти за балансираща енергия, за да поддържа баланса на системата по силата на членове 127, 157 и 160 от Регламент (ЕС) 2017/1485.

2. В срок от две години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС съставят предложение за списък на стандартните продукти за балансираща мощност за резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване.

3. Най-малко веднъж на всеки две години всички ТСО извършват преглед на списъка на стандартните продукти за балансираща енергия и балансираща мощност. При прегледа на стандартните продукти се взема предвид следното:

- а) целите по член 3, параграф 1;
- б) в съответните случаи – предложените промени в списъка на стандартните продукти и броя на общите списъци за подредба на офертите по член 31, параграф 2;
- в) показателите за работата на пазара по член 59, параграф 4.

4. В списъка на стандартните продукти за балансираща енергия и балансираща мощност се посочват най-малко следните характеристики на всяка оферта за стандартен продукт:

- а) срок за подготовка;
- б) срок за линейно изменение;
- в) време за пълно задействане;
- г) минимално и максимално количество;
- д) срок за изключване;
- е) минимален и максимален срок за доставка;
- ж) срок на действие;
- з) режим на задействане.

5. В списъка на стандартните продукти за балансираща енергия и балансираща мощност се посочват най-малко следните променливи характеристики на стандартния продукт, които се определят от доставчиците на услуги по балансиране при предварителното оценяване или при подаването на офертата за стандартен продукт:

- а) цена по офертата;
- б) делимост;
- в) местонахождение;
- г) минимален период между края на срока за изключване и следващото задействане.

6. Чрез стандартните продукти за балансираща енергия и балансираща мощност се постига следното:

- а) осигурява се ефективна стандартизация, насърчават се презграничната конкуренция и ликвидност и се предотвратява нежеланото разпокъсване на пазара;
- б) на собствениците на потребяващи съоръжения, на трети лица и на собствениците на съоръжения за производство на електроенергия от конвенционални и възобновяеми източници, както и на собствениците на единици за съхранение на енергия се осигуряват улеснения за участие като доставчици на услуги по балансиране.

Член 26

Изисквания за специалните продукти

1. След одобрението на рамките за създаване на европейските платформи по членове 19, 20 и 21 всеки ОПС може да състави предложение за определяне и използване на специални продукти за балансираща енергия и балансираща мощност. Това предложение съдържа най-малко:

- а) определение на специалните продукти и срока, през който ще бъдат използвани;
- б) доказателство, че стандартните продукти не са достатъчни за осигуряване на експлоатационната сигурност и за ефективно поддържане на баланса на системата, или доказателство, че някои ресурси за балансиране не могат да участват на балансиращия пазар чрез стандартните продукти;
- в) описание на мерките, които се предлагат за минимизиране на използването на специални продукти при съобразяване с принципа на икономическата ефективност;
- г) в съответните случаи – правилата за преобразуване на офертите за балансираща енергия от специални продукти в оферти за балансираща енергия от стандартни продукти;
- д) в съответните случаи – сведенията за процеса на преобразуване на офертите за балансираща енергия от специални продукти в оферти за балансираща енергия от стандартни продукти и сведение в кой общ списък за подредба на офертите ще се извърши преобразуването;
- е) доказателство, че специалните продукти не водят до значителна неефективност и изкривяване на балансиращия пазар във или извън зоната за съставяне на графиците.

2. Всеки ОПС, който използва специални продукти, анализира най-малко веднъж на две години необходимостта от използване на специални продукти според критериите по параграф 1.

3. Специалните продукти се прилагат едновременно с прилагането на стандартните продукти. След използването на специалните продукти свързващият ОПС може да направи следното:

- а) да преобразува офертите за балансираща енергия от специални продукти в оферти за балансираща енергия от стандартни продукти; или
- б) да задейства офертите за балансираща енергия от специални продукти на местно равнище, без да ги обменя.

4. Правилата за преобразуване на офертите за балансираща енергия от специални продукти в оферти за балансираща енергия от стандартни продукти по параграф 1, буква г):

- а) трябва да бъдат справедливи, прозрачни и осигуряващи равнопоставеност;
- б) трябва да не създават препятствия пред обмена на услуги по балансиране;
- в) трябва да осигуряват финансова неутралност на ОПС.

Член 27

Преобразуване на оферти при модел на централно диспечирание

1. Всеки ОПС, който прилага модел на централно диспечирание, използва офертите по цялостната процедура по съставяне на графиците за обмен на услуги по балансиране или за споделяне на резервите.

2. Всеки ОПС, който прилага модел на централно диспечирание, използва офертите по цялостната процедура по съставяне на графика, които са разполагаеми за управлението на системата в реално време, за предоставяне на услуги по балансиране на други ОПС, спазвайки ограниченията във връзка с експлоатационната сигурност.
3. Всеки ОПС, който прилага модел на централно диспечирание, преобразува възможно най-много офертите по цялостната процедура по съставяне на графика по параграф 2 в стандартни продукти, като се съобразява с изискванията за експлоатационната сигурност. Правилата за преобразуване на офертите по цялостната процедура по съставяне на графика в стандартни продукти:
 - а) трябва да бъдат справедливи, прозрачни и осигуряващи равнопоставеност;
 - б) трябва да не създават препятствия пред обмена на услуги по балансиране;
 - в) трябва да осигуряват финансова неутралност на ОПС.

Член 28

Резервни процедури

1. Всеки ОПС осигурява резервни процедури за случаите, в които процедурите по параграфи 2 и 3 не сработят.
2. Когато се провали възлагането на услуги по балансиране, съответните ОПС повтарят процедурата по възлагане. ОПС уведомяват възможно най-скоро участниците на пазара, че ще бъдат използвани резервни процедури.
3. Когато се провали съгласуваното задействане на балансиращата енергия, всеки ОПС може да се отклони от задействането на общия списък за подредба на офертите и уведомява пазарните участници възможно най-скоро.

ДЯЛ III

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОРЪЧКИ ЗА УСЛУГИ ПО БАЛАНСИРАНЕ

ГЛАВА I

Балансираща енергия

Член 29

Задействане на офертите за балансираща енергия от общия списък за подредба на офертите

1. За да поддържа баланса на системата по силата на членове 127, 157 и 160 от Регламент (ЕС) 2017/1485, всеки ОПС използва офертите за балансираща енергия с висока икономическа ефективност, които са разполагаеми за доставка в неговата контролна зона, въз основа на общите списъци за подредба на офертите или въз основа на друг модел, установен с предложението на всички ОПС по член 21, параграф 5.
2. ОПС не могат да задействат офертите за балансираща енергия преди съответния час на затваряне на пазара на балансираща енергия, освен в състояние на повишено внимание или извънредно състояние, когато задействането им спомага за облекчаване на състоянието на системата, и освен в случаите, когато тези оферти имат и друга цел, различна от балансирането, съгласно параграф 3.
3. В срок една година от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за методика за класифициране на целите на задействането на офертите за балансираща енергия. В тази методика:
 - а) се описват всички възможни цели на задействането на офертите за балансираща енергия;
 - б) се определят критериите за класифициране на всяка възможна цел на задействането.
4. За всяка оферта за балансираща енергия, задействана от общия списък за подредба на офертите, задействащият офертата ОПС определя целта на задействането по методиката по параграф 3. Целта на задействането се съобщава на всички ОПС, които могат да я видят чрез звеното по оптимизиране на задействането.
5. Когато задействането на оферти за балансираща енергия се отклонява от резултатите на работата на звеното по оптимизиране на задействането, ОПС своевременно оповестява причините за това отклонение.
6. Заявката за задействане на оферта за балансираща енергия от звеното по оптимизиране на задействането задължава заявяващия ОПС и свързващия ОПС да приемат гарантирания обмен на балансираща енергия. Всеки свързващ ОПС осигурява задействането на избраната оферта за балансираща енергия чрез звеното по оптимизиране на задействането. Уреждането във връзка с балансиращата енергия се извършва по реда на член 50, а между свързващия ОПС и доставчика на услуги по балансиране – по реда на дял V, глава 2.

7. Задействането на офертите за балансираща енергия се извършва въз основа на модела ОПС–ОПС с обща подредба на офертите.

8. Всеки ОПС подава необходимите данни за използването на алгоритъма по член 58, параграфи 1 и 2 до звеното по оптимизиране на задействането съгласно правилата, установени по силата на член 31, параграф 1.

9. Всеки свързващ ОПС подава – преди крайния час за подаване на оферти за енергия от страна на ОПС – всички оферти за балансираща енергия, получени от доставчиците на услуги по балансиране, до звеното по оптимизиране на задействането, като взема предвид изискванията по членове 26 и 27. Свързващите ОПС не може да променят или задържат оферти за балансираща енергия, освен:

- а) офертите за балансираща енергия, свързани с членове 26 и 27;
- б) офертите за балансираща енергия, които са явно стрешени и се отнасят до количество, чиято доставка е неосъществима;
- в) офертите за балансираща енергия, които не са препратени до европейските платформи по реда на параграф 10.

10. Всеки ОПС, който прилага модел на самодиспечирание и извършва дейност в зона за съставяне на графици с местен час на затваряне на пазара за сделки в рамките на деня след часа на затваряне на пазара на балансираща енергия по член 24, може да изготви предложение за ограничаване на количеството по офертите, които се препращат до европейските платформи по членове 19–21. До европейските платформи винаги се препращат офертите с най-ниските цени. Това предложение съдържа следното:

- а) определение на минималното количество по офертите, които се препращат до европейските платформи. Минималното количество по офертите, подадени от съответния ОПС, трябва да е по-голямо или равно на сбора на изискваните резервни мощности за неговия блок за РТЧ съгласно членове 157 и 160 от Регламент (ЕС) 2017/1485 и задълженията, произтичащи от обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви;
- б) правилата за освобождаване на офертите, които не са подадени до европейските платформи, и определението на момента, в който съответните доставчици на услуги по балансиране биват уведомени за освобождаването на офертите му.

11. Най-малко веднъж на две години след одобрението на предложението по параграф 10 от съответния регулаторен орган всички ОПС оценяват въздействието на ограничението на количеството по офертите, изпращани до европейските платформи, и работата на пазара за сделки в рамките на деня. Тази оценка съдържа следното:

- а) оценка от страна на съответните ОПС за минималното количество по офертите, които ще се препращат до европейските платформи, съгласно параграф 10, буква а);
- б) препоръка до съответните ОПС, ограничаващи офертите за балансираща енергия.

Въз основа на тази оценка всички ОПС отправят предложение до всички регулаторни органи да преразгледат минималното количество по офертите за балансираща енергия, които ще се препращат до европейските платформи, съгласно параграф 10, буква а).

12. Всеки заявяващ ОПС може да поиска задействането на офертите от общия списък за подредба на офертите до достигане на общото количество балансираща енергия. Общото количество балансираща енергия, което може да се задейства от заявяващия ОПС от офертите за балансираща енергия от общия списък за подредба на офертите, се изчислява като сбор от:

- а) количествата по офертите за балансираща енергия, които са подадени от заявяващия ОПС и които не произтичат от споделяне на резерви или обмен на балансираща мощност;
- б) количествата по офертите за балансираща енергия, които са подадени от други ОПС и произтичат от възложена поръчка за балансираща мощност за сметка на заявяващия ОПС;
- в) количествата по офертите за балансираща енергия, произтичащи от споделяне на резервите, при условие че другите ОПС, участващи в споделянето на резервите, още не са заявили задействането на тези споделени количества.

13. Всички ОПС могат да определят в предложенията за рамките за създаване на европейските платформи по членове 19, 20 и 21 условията или случаите, в които не се прилагат ограниченията по параграф 12. Когато ОПС заяви оферти за балансираща енергия за количества, превишаващи ограниченията по параграф 12, всички други ОПС трябва да бъдат уведомени за това.

14. Всеки ОПС може да обяви за неразполагаеми за задействане от други ОПС офертите за балансираща енергия, подадени до звеното по оптимизиране на задействането, тъй като те са с ограничения поради вътрешно претоварване или поради ограничения във връзка с експлоатационната сигурност в зоната за съставяне на графици на свързващия ОПС.

Член 30

Ценообразуване за балансиращата енергия и междузоновата преносна способност, използвани за обмена на балансираща енергия или за извършването на процедурата по уравниване на дисбалансите

1. В срок от една година от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за методика за определяне на цените на балансиращата енергия, която се получава в резултат на задействането на офертите за балансираща енергия за процедурата по вторично регулиране на честотата по членове 143 и 147 от Регламент (ЕС) 2017/1485 и за процедурата по заместване на резерви по членове 144 и 148 от посочения регламент. При тази методика:

- а) плащането се извършва по най-високата приета офертна цена (pay-as-cleared);
- б) се определя как задействането на офертите за балансираща енергия за цели, различни от балансирането, се отразява на цената на балансиращата енергия, като едновременно с това се гарантира, че поне с офертите за балансираща енергия, задействани с цел управление на вътрешното претоварване, не се определя пределната цена на балансиращата енергия;
- в) се определя поне една цена на балансиращата енергия за всеки период за уреждане на дисбалансите;
- г) се дават правилни ценови сигнали и стимули на участниците на пазара;
- д) се взема предвид методът на ценообразуване за времевите интервали „за ден напред“ и „в рамките на деня“.

2. Ако ОПС установят, че има нужда от технически ценови ограничения за ефективната работа на пазара, те могат съвместно да съставят – като част от предложението по параграф 1 – предложение за хармонизирани максимални и минимални цени на балансиращата енергия, в т.ч. офертни и клирингови цени, които да бъдат прилагани във всички зони за съставяне на графика. В такъв случай хармонизираните максимални и минимални цени на балансиращата енергия трябва да бъдат съобразени с максималната и минималната клирингова цена за времевите интервали „за ден напред“ и „в рамките на деня“ съгласно Регламент (ЕС) 2015/1222.

3. В предложението по параграф 1 се определя и методиката за ценообразуване за междузоновата преносна способност, използвана за обмена на балансираща енергия или за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите. Тази методика трябва да бъде съобразена с изискванията по Регламент (ЕС) 2015/1222, както и:

- а) да отразява пазарното претоварване;
- б) да се основава на цените на балансиращата енергия от задействаните оферти за балансираща енергия, определени или по метода на ценообразуване по параграф 1, буква а), или – в съответните случаи – по метода на ценообразуване по параграф 5;
- в) да не налага допълнителни такси за обмена на балансираща енергия или за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите, освен такса за покриване на загубите, ако тази такса се отчита и в други времеви интервали.

4. Хармонизираният метод на ценообразуване, определен в параграф 1, се прилага за балансиращата енергия от всички стандартни и специални продукти по член 26, параграф 3, буква а). За специалните продукти по член 26, параграф 3, буква б) съответният ОПС може да предложи различен метод на ценообразуване в предложението за специалните продукти по член 26.

5. Когато всички ОПС открият неефективност в прилагането на методиката, предложена по параграф 1, буква а), те могат да поискат изменение и да предложат метод на ценообразуване, който се различава от метода по параграф 1, буква а). В такъв случай всички ОПС извършват подробен анализ, с който доказват, че съответният различен метод на ценообразуване е по-ефективен.

Член 31

Звено по оптимизиране на задействането

1. Всички ОПС създават звено по оптимизиране на задействането по реда на член 29 и настоящия член за оптимизирането на задействането на офертите за балансираща енергия от различни общи списъци за подредба на офертите. Това звено трябва да бъде съобразено най-малко със следното:

- а) процедурите по задействане и техническите ограничения от различните продукти за балансираща енергия;
- б) експлоатационната сигурност;
- в) всички оферти за балансираща енергия, включени в съвместимите общи списъци за подредба на офертите;

- г) възможността за уравниване на насрещните заявки за задействане от ОПС;
 - д) подадените заявки за задействане от всички ОПС;
 - е) разполагаемата междузонова преносна способност.
2. Общите списъци за подредба на офертите съдържат офертите за балансираща енергия от стандартни продукти. Всички ОПС установяват необходимите общи списъци за подредба на офертите за стандартните продукти. Офертите за балансираща енергия за повишаване и понижаване на мощността се отделят в различни общи списъци за подредба.
 3. Всяко звено по оптимизиране на задействането използва най-малко един общ списък за подредба на офертите за балансираща енергия за повишаване на мощността и един общ списък за подредба на офертите за балансираща енергия за понижаване на мощността.
 4. ОПС гарантират, че офертите за балансираща енергия, подавани до общите списъци за подредба на офертите, са в евро и че в тях се посочва единичният пазарен период.
 5. В зависимост от изискването за стандартните продукти за балансираща енергия ОПС могат да създават повече общи списъци за подредба на офертите.
 6. Всеки ОПС подава заявките си за задействане на оферти за балансираща енергия до звеното по оптимизиране на задействането.
 7. Звеното по оптимизиране на задействането извършва подбор на офертите за балансираща енергия и заявява задействането на избраните оферти от свързващия ОПС, към която е свързан доставчикът на услуги по балансиране, за когото се отнася избраната оферта.
 8. Звеното по оптимизиране на задействането изпраща потвърждението за задействаните оферти за балансираща енергия до ОПС, който е заявил задействането на офертите. Задействаните доставчици на услуги по балансиране отговарят за доставката на заявеното количество до края на срока за доставка.
 9. Всички ОПС, които извършват процедурата по вторично регулиране на честотата и процедурата по заместване на резерви, за да балансират своята зона за РТЧ, се стремят да използват всички оферти за балансираща енергия от съответните общи списъци за подредба на офертите, така шото да балансират системата по най-ефективния начин, като вземат предвид експлоатационната сигурност.
 10. Всички ОПС, които не използват процедурата по заместване на резерви, за да балансират своята зона за РТЧ, се стремят да използват всички оферти за балансираща енергия от съответните общи списъци за подредба на офертите за резервите за вторично регулиране на честотата, така шото да балансират системата по най-ефективния начин, като вземат предвид експлоатационната сигурност.
 11. Ако системата не е в нормално състояние, ОПС могат да решат да я балансират, като използват само офертите за балансираща енергия от доставчиците на услуги по балансиране в своята контролна зона, при условие че с това решение се допринася за облекчаване на текущото състояние на системата. ОПС своевременно оповестяват мотивите за това решение.

ГЛАВА 2

Балансираща мощност

Член 32

Правила за възлагане на поръчки

1. Всички ОПС от блока за РТЧ редовно, най-малко веднъж годишно, преглеждат и определят изискванията за резервна мощност за блока за РТЧ или зоните за съставяне на графичите на блока за РТЧ според правилата за определяне на размера по членове 127, 157 и 160 от Регламент (ЕС) 2017/1485. Всеки ОПС осъществява анализ за установяване на оптималното осигуряване на резервна мощност с цел минимизиране на разходите, свързани с осигуряването на резервна мощност. При този анализ се отчитат следните варианти за осигуряване на резервна мощност:
 - а) възлагане на поръчки за балансираща мощност в рамките на контролната зона и обмен на балансираща мощност със съседни ОПС, когато това е приложимо;
 - б) споделяне на резерви, когато това е приложимо;
 - в) количеството по офертите за балансираща енергия, по които не са възложени поръчки и които се очаква да бъдат разполагаеми в контролната им зона и в рамките на европейските платформи, като се взема предвид разполагаемата междузонова преносна способност.

2. Всеки ОПС, който възлага поръчки за балансираща мощност, определя правилата за възлагането на поръчки за балансираща мощност в предложението за условията за доставчиците на услуги по балансиране, съставено по реда на член 18. Правилата за възлагането на поръчки за балансираща мощност, трябва да бъдат съобразени със следните принципи:

- а) методът на възлагане трябва да бъде пазарен най-малко по отношение на резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване;
- б) процедурата по възлагане трябва да се изпълнява в краткосрочен план, доколкото е възможно и когато е икономически ефективно;
- в) договорените количества трябва да може да се разделят на няколко договорни срока.

3. Възлагането на поръчки за балансираща мощност за повишаване и понижаване на мощността най-малко по отношение на резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване трябва да се извършва отделно. Всеки ОПС може да представи на съответния регулаторен орган по член 37 от Директива 2009/72/ЕО предложение, с което да поиска освобождаване от това изискване. В предложението за освобождаване се съдържа:

- а) срокът, през който би се прилагало освобождаването;
- б) размерът на балансиращата мощност, за който би се прилагало освобождаването;
- в) анализ на въздействието на това освобождаване върху участието на ресурсите за балансиране по член 25, параграф 6, буква б);
- г) обосновка на освобождаването, с която се доказва, че то би довело до по-висока икономическа ефективност.

Член 33

Обмен на балансираща мощност

1. Два или повече ОПС, които обменят или желаят взаимно да обменят балансираща мощност, изготвят предложение за установяването на общи или хармонизирани правила и процедури за обмена и възлагането на поръчки за балансираща мощност, като спазват изискванията по член 32.

2. Ако моделът ОПС–ДУБ по член 35 не се прилага, обменът на балансираща мощност винаги се извършва по модел ОПС–ОПС, при който два или повече ОПС определят метод за общо възлагане на поръчки за балансираща мощност, като вземат предвид разполагаемата междузонова преносна способност и експлоатационните ограничения, определени в дял VIII, част IV, глави 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/1485.

3. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност, подават всички оферти за балансираща мощност от стандартни продукти до звеното по оптимизиране на поръчките за мощност. ОПС не могат да променят или задържат оферти за балансираща енергия и трябва да ги включат в процедурата по възлагане на поръчка, освен при условията по членове 26 и 27.

4. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност, осигуряват както разполагаемостта на междузонова преносна способност, така и спазването на изискванията за експлоатационната сигурност, определени в Регламент (ЕС) 2017/1485, по един от следните начини:

- а) методиката за изчисление на вероятната разполагаемост на междузоновата преносна способност след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня по параграф 6;
- б) методиките за разпределение на междузоновата преносна способност към времеви интервал за балансиране по реда на дял IV, глава 2.

5. Всеки ОПС, който използва методиката за изчисление на вероятната разполагаемост на междузоновата преносна способност след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня, уведомява другите ОПС в своя блок за РТЧ за риска да няма разполагаема резервна мощност в зоната за съставяне на графика от неговата контролна зона, който може да се отрази на изпълнението на изискванията по член 157, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2017/1485.

6. ОПС, които обменят балансираща мощност за резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване, могат да изготвят предложение за методика за изчисление на вероятната разполагаемост на междузоновата преносна способност след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня. В тази методика се описва най-малко следното:

- а) процедурите за уведомяване на другите ОПС в блока за РТЧ;
- б) процедурата за извършване на оценката за съответния период за обмена на балансираща мощност;

- в) методът за оценяване на риска да няма разполагаема междузонова преносна способност поради планирани и непланирани изключения и поради претоварвания;
 - г) методът за оценяване на риска от недостиг на резервна мощност поради липса на разполагаема междузонова преносна способност;
 - д) изискванията за наличие на резервна процедура при липсата на разполагаема междузонова преносна способност или недостатъчна резервна мощност;
 - е) изискванията за последващ преглед и наблюдение на рисковете;
 - ж) правилата за осигуряване на уреждането по дял V.
7. ОПС не могат да увеличават резерва за надеждност, изчислен по силата на Регламент (ЕС) 2015/1222, поради обмена на балансираща мощност за резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване.

Член 34

Прехвърляне на балансираща мощност

1. В рамките на географската зона, в която е възложена поръчката за балансираща мощност, ОПС разрешават на доставчиците на услуги по балансиране да прехвърлят задълженията си за осигуряване на балансираща мощност. Съответният ОПС или съответните ОПС могат да поискат освобождаване, когато договорните срокове за балансираща мощност по член 32, параграф 2, буква б) са изрично по-кратки от една седмица.
2. Прехвърлянето на балансираща мощност се разрешава най-малко до един час преди началото на деня на доставката.
3. Прехвърлянето на балансираща мощност се разрешава, ако са изпълнени следните условия:
 - а) получаващият доставчик на услуги по балансиране е минал процедурата по оценяване за балансиращата мощност, за която се извършва прехвърляне;
 - б) не се очаква прехвърлянето на балансираща мощност да застраши експлоатационната сигурност;
 - в) прехвърлянето на балансираща мощност не превишава експлоатационните ограничения, определени в дял VIII, част IV, глави 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/1485.
4. Ако за прехвърлянето на балансираща мощност е необходимо да се използва междузонова преносна способност, това прехвърляне се разрешава само в следните случаи:
 - а) когато междузоновата преносна способност, която е необходима за извършване на прехвърлянето, вече е разполагаема вследствие на предишни процедури по разпределение по реда на дял IV, глава 2;
 - б) междузоновата преносна способност е разполагаема съгласно методиката за изчисление на вероятната разполагаемост на междузонова преносна способност след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня по член 33, параграф 6.
5. Ако даден ОПС не разреши прехвърлянето на балансираща мощност, съответният ОПС разяснява причината за отхвърляне на участващите доставчици на услуги по балансиране.

ГЛАВА 3

Модел ОПС–ДУБ

Член 35

Обмен на услуги по балансиране

1. Два или повече ОПС могат – по своя инициатива или по искане на съответните им регулаторни органи по член 37 от Директива 2009/72/ЕО – да изготвят предложение за прилагане на модела ОПС–ДУБ.
2. Предложението за прилагане на модела ОПС–ДУБ съдържа:
 - а) анализ на разходите и ползите, който е извършен по реда на член 61 и в който се посочват ползите за ефективността от прилагането на модела ОПС–ДУБ най-малко за зоната или зоните за съставяне на графиците на съответните ОПС;
 - б) искания срок на прилагане;
 - в) описание на методиката за осигуряване на достатъчно междузонова преносна способност по член 33, параграф 6.

3. Когато се прилага моделът ОПС–ДУБ, съответните ОПС и доставчици на услуги по балансиране може да бъдат освободени от прилагането на изискванията по член 16, параграфи 2, 4 и 5 и член 29, параграф 9 за съответните процедури.
4. Когато се прилага моделът ОПС–ДУБ, участващите ОПС се споразумяват за техническите и договорните изисквания и за обмена на сведения за задействането на офертите за балансираща енергия. Възлагащият ОПС и доставчикът на услуги по балансиране установяват договорни отношения въз основа на модела ОПС–ДУБ.
5. Моделът ОПС–ДУБ за обмен на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата може да се прилага само когато същият модел се прилага и за обмена на балансираща мощност за резервите за вторично регулиране на честотата.
6. Моделът ОПС–ДУБ за обмен на балансираща енергия от резервите за заместване може да се прилага само когато същият модел се прилага и за обмена на балансираща мощност за резервите за заместване или когато един от двата участващи ОПС не извършва процедурата по заместване на резерви като част от структурата за регулиране на товарите и честотата по част IV от Регламент (ЕС) 2017/1485.
7. В срок от четири години от влизането на настоящия регламент в сила всеки обмен на балансираща мощност трябва да започне да се извършва по модела ОПС–ОПС. Това изискване не се прилага за модела ОПС–ДУБ за резервите за заместване, ако един от двата участващи ОПС не извършва процедурата по заместване на резерви като част от структурата за регулиране на товарите и честотата по част IV от Регламент (ЕС) 2017/1485.

ДЯЛ IV

МЕЖДУЗОНОВА ПРЕНΟΣНА СПОСОБНОСТ ЗА УСЛУГИТЕ ПО БАЛАНСИРАНЕ

ГЛАВА I

Обмен на балансираща енергия или процедура по уравниване на дисбалансите

Член 36

Използване на междузоновата преносна способност

1. Всички ОПС използват разполагаемата междузонова преносна способност, изчислена по реда на член 37, параграфи 2 и 3, за обмен на балансираща енергия или за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите.
2. Два или повече ОПС, които обменят балансираща мощност, могат да използват междузонова преносна способност за обмен на балансираща енергия, когато междузоновата преносна способност е:
 - а) разполагаема съгласно член 33, параграф 6;
 - б) освободена съгласно член 38, параграфи 8 и 9;
 - в) разпределена съгласно членове 40, 41 и 42.

Член 37

Изчисление на междузоновата преносна способност

1. След часа на затваряне на междузоновия пазар в рамките на деня ОПС постоянно обновяват данните за разполагаемостта на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща енергия или за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите. Данните за междузоновата преносна способност се обновяват всеки път, когато част от нея е била използвана или когато междузоновата преносна способност е била преизчислена.
2. Преди въвеждането на методиката за изчисление на преносната способност по параграф 3, ОПС използват междузоновата преносна способност, която остава след часа на затваряне на междузоновия пазар за сделки в рамките на деня.
3. В срок от пет години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС от даден регион за изчисление на преносната способност изготвят методика за изчисление на междузоновата преносна способност във времеви интервал за балансиране за обмен на балансираща енергия или за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите. Тази методика трябва да води до предотвратяване на изкривяването на пазара и да съответства на методиката за изчисление на междузоновата преносна способност, прилагана във времеви интервал „в рамките на деня“ съгласно Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията.

ГЛАВА 2

Обмен на балансираща мощност или споделяне на резерви

Член 38

Общи изисквания

1. Два или повече ОПС могат – по своя инициатива или по искане на съответните им регулаторни органи по член 37 от Директива 2009/72/ЕО – да съставят предложение за прилагане на една от следните процедури:

- a) процедурата по съоптимизирано разпределение по член 40;
- б) процедурата по пазарно разпределение по член 41;
- в) процедурата по разпределение въз основа на анализ на икономическата ефективност по член 42.

Междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви преди влизането на настоящия регламент в сила, може да продължи да се използва за тази цел до изтичането на договорния срок.

2. Предложението за прилагане на процедурата по разпределение съдържа:

- a) границите на тържните зони, пазарния времеви интервал, продължителността на прилагането и методиката за прилагане;
- б) при процедура по разпределение въз основа на анализ на икономическата ефективност – размера на разпределяната междузенова преносна способност и анализа на действителната икономическа ефективност, с който се доказва ефективността на това разпределение.

3. В срок от пет години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за хармонизиране на методиката за процедурата по разпределение на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви по времеви интервали съгласно член 40 и в съответните случаи съгласно членове 41 и 42.

4. Междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви, се използва само за ръчно задействаните резерви за вторично регулиране на честотата, за автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата и за резервите за заместване. Резервът за надеждност, изчислен по реда на Регламент (ЕС) 2015/1222, се използва за експлоатация и обмен на резерви за първично регулиране на честотата, освен по междусистемните електропроводи за постоянен ток, за които междузоновата преносна способност за експлоатация и обмен на резерви за първично регулиране на честотата може да се разпределя и по реда на параграф 1.

5. ОПС могат да разпределят междузенова преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резервите само ако междузоновата преносна способност е изчислена по методиките за изчисление на преносната способност, изготвени по реда на регламенти (ЕС) 2015/1222 и (ЕС) 2016/1719.

6. ОПС включват междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви, като вече разпределена междузенова преносна способност в изчисленията на междузоновата преносна способност.

7. Ако притежателите на физическите права за пренос използват междузенова преносна способност за обмен на балансираща мощност, преносната способност се смята за заявена само с цел изключването ѝ от прилагането на принципа „или използваш, или продаваш“.

8. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност или споделят резерви, редовно преценяват дали междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви, все още е нужна за тази цел. Когато се прилага процедурата по разпределение въз основа на анализ на икономическата ефективност, преценката се извършва най-малко веднъж годишно. Когато междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви, вече не е нужна, тя се освобождава възможно най-скоро и се връща в следващите времеви интервали за разпределение на преносна способност. Тази междузенова преносна способност повече не се включва като вече разпределена в изчисленията на междузоновата преносна способност.

9. Когато междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви, не е била използвана за свързвания с това обмен на балансираща енергия, тя се освобождава за обмен на балансираща енергия с по-кратко време за задействане или за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите.

Член 39

Изчисление на пазарната стойност на междузоновата преносна способност

1. Пазарната стойност на междузоновата преносна способност за обмен на енергия и за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви, използвана в процедура по съоптимизирано или пазарно разпределение, се изчислява въз основа на действителните или прогнозните пазарни стойности на междузоновата преносна способност.
2. Действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмен на енергия се изчислява въз основа на офертите на участниците на пазарите за сделки за ден напред и трябва да бъде съобразена, когато това е относимо и възможно, очакваните оферти от участниците на пазарите за сделки в рамките на деня.
3. Действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмен на балансираща мощност, използвана в процедура по съоптимизирано или пазарно разпределение, се изчислява въз основа на офертите за балансираща мощност, подадени до звеното по оптимизиране на поръчките за мощност по член 33, параграф 3.
4. Действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за споделяне на резерви, използвана в процедура по съоптимизирано или пазарно разпределение, се изчислява въз основа на избегнатите разходи за възлагане на поръчка за балансираща мощност.
5. Прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност се изчислява въз основа на един от следните алтернативни принципи:
 - а) използване на прозрачни пазарни показатели, които разкриват пазарната стойност на междузоновата преносна способност; или
 - б) използване на методика за прогнозиране, която осигурява точно и надеждно оценяване на пазарната стойност на междузоновата преносна способност.

Прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмен на енергия между тържни зони се изчислява въз основа на очакваните разлики в пазарните цени на пазарите за сделки за ден напред и – когато това е относимо и възможно – пазарите за сделки в рамките на деня между тържните зони. При изчислението на прогнозната пазарна стойност надлежно се отчитат допълнителните относими фактори, които влияят върху схемите на потребление и производство на електроенергия в различните тържни зони.

- б. Ефективността на методиката за прогнозиране по параграф 5, буква б) може да бъде подлагана на преглед от съответните регулаторни органи, в т.ч. чрез сравнение между прогнозните и действителните пазарни стойности на междузоновата преносна способност. Когато възлагането се извършва най-много два дни преди предоставянето на балансиращата мощност, съответните регулаторни органи могат – след извършването на този преглед – да определят ограничение, което е различно от посоченото в член 41, параграф 2.

Член 40

Процедура по съоптимизирано разпределение

1. В срок от две години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за методика за процедура по съоптимизирано разпределение на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви. Тази методика се прилага за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви с договорен срок от най-много един ден и когато възлагането се извършва най-много един ден преди предоставянето на балансиращата мощност. Методиката включва:
 - а) процедурата за уведомяване за използването на процедурата по съоптимизирано разпределение;
 - б) подробно описание на начина на разпределение на междузоновата преносна способност към офертите за обмена на енергия и офертите за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви в единна процедура по оптимизиране, извършвана както за неявните, така и за явните търгове;
 - в) подробно описание на метода на ценообразуване, режима на гарантираност и поделянето на приходите от избягването на преговаряне за междузоновата преносна способност, която е била разпределена към офертите за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви чрез процедурата по съоптимизирано разпределение;
 - г) процедурата за определяне на максималния размер на разпределената междузонова преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви.

2. Тази методика се основава на сравнение между действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия.
3. Методът на ценообразуване, режимът на гарантираност и поделянето на приходите от избягването на претоварване за междузоновата преносна способност, която е била разпределена към офертите за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви чрез процедурата по съоптимизирано разпределение, трябва да осигуряват еднакво отношение с междузоновата преносна способност, разпределена към офертите за обмен на енергия.
4. Междузоновата преносна способност, която е била разпределена към офертите за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви чрез процедурата по съоптимизирано разпределение, се използва само за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и свързания с това обмен на балансираща енергия.

Член 41

Процедура по пазарно разпределение

1. В срок от две години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС от даден регион за изчисление на преносната способност могат да изготвят предложение за методика за процедура по пазарно разпределение на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви. Тази методика се прилага за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви с договорен срок от най-много един ден и когато възлагането се извършва най-много една седмица преди предоставянето на балансиращата мощност. Методиката включва:

- a) процедурата за уведомяване за използването на процедурата по пазарно разпределение;
- б) подробно описание на начина за определяне на действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия, както и - в съответните случаи - действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия и прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви;
- в) подробно описание на метода на ценообразуване, режима на гарантираност и поделянето на приходите от избягването на претоварване за междузоновата преносна способност, която е била разпределена към офертите за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви чрез процедурата по пазарно разпределение;
- г) процедурата за определяне на максималния размер на разпределената междузонава преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви по параграф 2.

2. Междузоновата преносна способност, разпределена чрез процедура по пазарно разпределение, се ограничава до 10 % от разполагаемата преносна способност за обмена на енергия между съответните тръжни зони от предходната календарна година или – при новите междусистемни електропроводи – 10 % от общата им номинална техническа преносна способност.

Това ограничение на размера не може да се прилага, когато възлагането се извършва най-много два дни преди предоставянето на балансиращата мощност или – за границите на тръжни зони, свързани чрез междусистемни електропроводи за постоянен ток – до хармонизирането на процедурата по съоптимизирано разпределение на равнището на Съюза съгласно член 38, параграф 3.

3. Тази методика се основава на сравнение между действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия или на сравнение между прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и действителната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия.

4. Методът на ценообразуване, режимът на гарантираност и поделянето на приходите от избягването на претоварване за междузоновата преносна способност, която е била разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви чрез процедурата по пазарно разпределение, трябва да осигуряват еднакво отношение с междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на енергия.

5. Междузоновата преносна способност, която е била разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви чрез процедурата по пазарно разпределение, се използва само за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и свързания с това обмен на балансираща енергия.

Член 42

Процедура по разпределение въз основа на анализ на икономическата ефективност

1. В срок от две години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС от даден регион за изчисление на преносната способност могат да изготвят предложение за методика за процедура по разпределение на междузоновата преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност. Тази методика се прилага за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви с договорен срок от повече от един ден и когато възлагането се извършва повече от една седмица преди предоставянето на балансиращата мощност. Методиката включва:

- а) правилата и принципите за разпределението на междузоновата преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност;
- б) подробно описание на начина за определяне на прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и оценка на пазарната стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия;
- в) подробно описание на метода на ценообразуване, режима на гарантираност и поделянето на приходите от избягването на претоварване за междузоновата преносна способност, която е била разпределена въз основа на анализ на икономическата ефективност;
- г) максималния размер на разпределяната междузонава преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви по параграф 2.

2. Разпределението на междузоновата преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност се ограничава до 5 % от разполагаемата преносна способност за обмена на енергия между съответните тържни зони от предходната календарна година или – при новите междусистемни електропроводи – 10 % от общата им номинална техническа преносна способност. Това ограничение на размера не може да се прилага за границите на тържни зони, свързани чрез междусистемни електропроводи за постоянен ток до хармонизирането на процедурата по съоптимизирано разпределение или процедурата по пазарно разпределение на равнището на Съюза съгласно член 38, параграф 3.

3. Методиката за разпределение на междузоновата преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност се основава на сравнение между прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви и прогнозната пазарна стойност на междузоновата преносна способност за обмена на енергия.

4. Методът на ценообразуване, режимът на гарантираност и поделянето на приходите от избягването на претоварване за междузоновата преносна способност, която е била разпределена за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви въз основа на анализ на икономическата ефективност, трябва да осигуряват еднакво отношение с междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на енергия.

5. ОПС по параграф 1 изготвят предложение за списък за всяко отделно разпределение на междузонава преносна способност въз основа на анализ на икономическата ефективност. В този списък се посочват:

- а) границата на тържната зона;
 - б) размерът на разпределената междузонава преносна способност;
 - в) срокът, през който ще бъде разпределена междузоновата преносна способност за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви;
 - г) икономическият анализ, с който се доказва ефективността на това разпределение.
6. ОПС по параграф 1 преоценяват стойността на разпределената междузонава преносна способност в процедурата по възлагане на поръчки за балансираща мощност и освобождават разпределената междузонава преносна способност, която вече не е от полза за обмена на балансираща мощност или споделянето на резерви.

Член 43

Използване на междузонава преносна способност от доставчика на услуги по балансиране

1. Доставчиците на услуги по балансиране, които имат договор за балансираща мощност с даден ОПС въз основа на модел ОПС–ДУБ по член 35, имат правото да използват междузонава преносна способност за обмена на балансираща мощност, ако притежават физическите права за пренос.

2. Доставчиците на услуги по балансиране, които използват междузонава преносна способност за обмена на балансираща мощност въз основа на модел ОПС–ДУБ по член 35, заявяват физическите си права за пренос за обмена на балансираща енергия до съответните ОПС. Тези физически права за пренос дават на притежателите им правото да заявяват обмена на балансираща енергия до съответните ОПС и следователно се изключват от задължението за прилагане на принципа „или използваш, или продаваш“.

3. Междузоновата преносна способност, разпределена за обмена на балансираща мощност по параграф 2, се включва като вече разпределена в изчисленията на междузоновата преносна способност.

ДЯЛ V

УРЕЖДАНЕ

ГЛАВА 1

Принципи на уреждането

Член 44

Общи принципи

1. С процедурата по уреждане:
 - а) се създават подходящи икономически сигнали, които отразяват състоянието на дисбаланс;
 - б) се осигурява уреждането на дисбалансите на цена, която отразява стойността на енергията в реално време;
 - в) се осигуряват стимули за отговарящите за баланса лица да се стремят към баланс или да подпомагат системата да възстановява баланса си;
 - г) се улеснява хармонизацията на механизмите за уреждане на дисбалансите;
 - д) се осигуряват стимули за ОПС да изпълняват задълженията си по членове 127, 153, 157 и 160 от Регламент (ЕС) 2017/1485;
 - е) се избягват стимулите, водещи до изкривяване на пазара, за отговарящите за баланса лица, доставчиците на услуги по балансиране и ОПС;
 - ж) се поддържа конкуренцията между участниците на пазара;
 - з) се осигуряват стимули за доставчиците на услуги по балансиране да предлагат и предоставят услуги по балансиране на свързания ОПС;
 - и) се осигурява финансова неутралност на всички ОПС.
2. Всеки съответен регулаторен орган по член 37 от Директива 2009/72/ЕО гарантира, че никой подведомствен нему ОПС да не получава икономически ползи или загуби във връзка с финансовия резултат от уреждането по реда на глави 2, 3 и 4 от настоящия дял през регулаторния период, определен от съответния регулаторен орган, и че всеки положителен или отрицателен финансов резултат вследствие на уреждането по реда на глави 2, 3 и 4 от настоящия дял се прехвърля към ползвателите на мрежата по силата на приложимите национални разпоредби.
3. Всеки ОПС може да изготви предложение за допълнителен механизъм за уреждане, който е отделен от механизма за уреждане на дисбалансите и с който се уреждат разходите за възлагане на поръчки за балансираща мощност по реда на глава 5 от настоящия дял, административните разходи и други разходи във връзка с балансирането. Този допълнителен механизъм за уреждане се прилага по отношение на отговарящите за баланса лица. Това следва да се постигне за предпочитане чрез въвеждане на звено за ценообразуване за недостига. Ако ОПС изберат друг механизъм, те следва да обосноват избора си в предложението. Това предложение подлежи на одобрение от съответния регулаторен орган.
4. Всяко подаване или потребление на мощност към или от зона за съставяне на графиците на даден ОПС се урежда по реда на глава 3 или глава 4 от дял V.

ГЛАВА 2

Уреждане на балансиращата енергия

Член 45

Изчисление на балансиращата енергия

1. Във връзка с уреждането на балансиращата енергия най-малко по отношение на процедурата по вторично регулиране на честотата и процедурата по заместване на резерви всеки ОПС установява процедура за:
 - а) изчислението на задействаното количество балансираща енергия въз основа на заявеното или измереното задействано количество;
 - б) подаване на искане за преизчисление на задействаното количество балансираща енергия.

2. Всеки ОПС изчислява задействаното количество балансираща енергия по процедурите по параграф 1, буква а) най-малко за:
 - а) всеки период за уреждане на дисбалансите;
 - б) своите зони на дисбаланс;
 - в) всяко направление, с отрицателен знак за обозначаване на относителното потребление на мощност от доставчика на услуги по балансиране и с положителен знак за обозначаване на относителното подаване на мощност от доставчика на услуги по балансиране.
3. Всеки свързващ ОПС урежда всички задействани количества балансираща енергия, изчислени по параграф 2, със съответните доставчици на услуги по балансиране.

Член 46

Балансираща енергия за процедурата по първично регулиране на честотата

1. Всеки свързващ ОПС може да изчисли и уреди задействаното количество балансираща енергия за процедурата по първично регулиране на честотата с доставчиците на услуги по балансиране по реда на член 45, параграфи 1 и 2.
2. Цената, независимо дали е положителна, нулева или отрицателна величина, на задействаното количество балансираща енергия за процедурата по първично регулиране на честотата се определя за всяко направление съгласно таблица 1:

Таблица 1

Плащане за балансираща енергия

	Цената на балансиращата енергия е положителна величина	Цената на балансиращата енергия е отрицателна величина
Балансиращата енергия е положителна величина	Плащане от ОПС към ДУБ	Плащане от ДУБ към ОПС
Балансиращата енергия е отрицателна величина	Плащане от ДУБ към ОПС	Плащане от ОПС към ДУБ

Член 47

Балансираща енергия за процедурата по вторично регулиране на честотата

1. Всеки свързващ ОПС изчислява и урежда задействаното количество балансираща енергия за процедурата по вторично регулиране на честотата с доставчиците на услуги по балансиране по реда на член 45, параграфи 1 и 2.
2. Цената, независимо дали е положителна, нулева или отрицателна величина, на задействаното количество балансираща енергия за процедурата по вторично регулиране на честотата се определя за всяко направление по член 30 съгласно таблица 1.

Член 48

Балансираща енергия за процедурата по заместване на резерви

1. Всеки свързващ ОПС изчислява и урежда задействаното количество балансираща енергия за процедурата по заместване на резерви с доставчиците на услуги по балансиране по реда на член 45, параграфи 1 и 2.
2. Цената, независимо дали е положителна или отрицателна величина, на задействаното количество балансираща енергия за процедурата по заместване на резерви се определя за всяко направление по член 30 съгласно таблица 1.

Член 49

Корекция на дисбаланса по отношение на отговарящото за баланса лице

1. Всеки ОПС изчислява корекцията на дисбаланса, която трябва да се приложи по отношение на съответните отговарящи за баланса лица за всяка задействана оферта за балансираща енергия.
2. За зоните на дисбалансите, в които се изчисляват няколко крайни състояния за едно отговарящо за баланса лице съгласно член 54, параграф 3, за всяко състояние може да се изчисли една корекция.
3. За всяка корекция на дисбаланса всеки ОПС определя задействаното количество балансираща енергия, изчислено съгласно член 45, и всяко количество, задействано за цели, различни от балансиране.

ГЛАВА 3

Уреждане на обmena на енергия между ОПС

Член 50

Планиран обмен на енергия

1. В срок от една година от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за общи правила за уреждането, приложими за всеки планиран обмен на енергия в резултат на една или няколко от процедурите по членове 146, 147 и 148 от Регламент (ЕС) 2017/1485, за всяка от следните процедури:

- а) процедурата по заместване на резерви;
- б) процедурата по вторично регулиране на честотата с ръчно задействане;
- в) процедурата по вторично регулиране на честотата с автоматично задействане;
- г) процедурата по уравниване на дисбалансите.

2. Всяко звено по уреждането между ОПС извършва уреждането съобразно с правилата за уреждането по параграф 1.

3. В срок от осемнадесет месеца от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС, които извършват планиран обмен на енергия в една синхронна зона, изготвят предложение за общи правила за уреждането, приложими за планирания обмен на енергия в резултат на едно от следните или двете следни:

- а) процедурата по първично регулиране на честотата по член 142 от Регламент (ЕС) 2017/1485;
- б) срока за линейно изменение по член 136 от Регламент (ЕС) 2017/1485.

4. В срок от осемнадесет месеца от влизането на настоящия регламент в сила всички асинхронно свързани ОПС, които извършват планиран обмен на енергия между синхронни зони, изготвят предложение за общи правила за уреждането, приложими за планирания обмен на енергия в резултат на едно от следните или двете следни:

- а) процедурата по първично регулиране на честотата за генерираната активна мощност на равнище синхронна зона по членове 172 и 173 от Регламент (ЕС) 2017/1485;
- б) ограниченията относно линейните изменения за генерираната активна мощност на равнище синхронна зона по член 137 от Регламент (ЕС) 2017/1485.

5. Общите правила за уреждането по параграф 1 съдържат най-малко разпоредби, според които планираният обмен на енергия се изчислява по следните критерии:

- а) по периоди, договорени между съответните ОПС;
- б) по направление;
- в) като интеграла на изчисления взаимен обмен на мощност през периодите по параграф 5, буква а).

6. Общите правила за уреждането на планирания обмен на енергия по параграф 1, букви а), б) и в) трябва да бъдат съобразени със:

- а) всички цени на балансиращата енергия, определени по реда на член 30, параграф 1;
- б) методиката за ценообразуване за междузоновата преносна способност, използвана за обмена на балансираща енергия, съгласно член 30, параграф 3.

7. Общите правила за уреждането на планирания обмен на енергия по параграф 1, буква г) трябва да бъдат съобразени с методиката за ценообразуване за междузоновата преносна способност, използвана за извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите съгласно член 30, параграф 3.

8. Всички ОПС създават съгласуван механизъм за корекции в уреждането между тях.

Член 51

Непланиран обмен на енергия

1. В срок от осемнадесет месеца от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС от една синхронна зона изготвят предложение за общи правила за уреждането, приложими за всеки непланиран обмен на енергия. Това предложение трябва да съдържа следните изисквания:

- а) цената при непланирания обмен на енергия, потребена от синхронната зона, отразява цените на задействаната балансираща енергия за повишаване на мощността за процедурата по вторично регулиране на честотата или процедурата по заместване на резерви за тази синхронна зона;

- б) цената при непланирания обмен на енергия, подадена към синхронната зона, отразява цените на задействаната балансираща енергия за понижаване на мощността за процедурата по вторично регулиране на честотата или процедурата по заместване на резерви за тази синхронна зона.
2. В срок от осемнадесет месеца от влизането на настоящия регламент в сила всички асинхронно свързани ОПС изготвят предложение за общи правила за уреждането, приложими за всеки непланиран обмен на енергия между асинхронно свързаните ОПС.
3. С предложенията за общи правила за уреждането за непланирания обмен на енергия между ОПС трябва да се осигурява справедливо разпределение на разходите и ползите между тях.
4. Всички ОПС създават съгласуван механизъм за корекции в уреждането между тях.

ГЛАВА 4

Уреждане на дисбалансите

Член 52

Уреждане на дисбалансите

1. Всеки ОПС или, в съответните случаи, трето лице урежда – в своята зона или своите зони за съставяне на графиците, когато това е целесъобразно, с всяко отговарящо за баланса лице, за всеки период за уреждане на дисбалансите по член 53 – всички изчислени дисбаланси по реда на членове 49 и 54 при подходящата цена на дисбаланса, изчислена по реда на член 55.
2. В срок от една година от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС изготвят предложение за допълнително определяне и хармонизиране най-малко на:
- а) изчислението на корекцията на дисбаланса по член 49 и изчислението на състояние, дисбаланс и разпределено количество съгласно един от подходите по член 54, параграф 3;
 - б) главните елементи, използвани за изчислението на цената на дисбаланса за всички дисбаланси по член 55, включително в съответните случаи определянето на стойността на избегнатото задействане на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата или резервите за заместване;
 - в) използването на единно ценообразуване за всички дисбаланси по реда на член 55, при което се определя единна цена за положителните и отрицателните дисбаланси за всяка ценова зона на дисбаланса в рамките на даден период за уреждане на дисбалансите; и
 - г) определянето на условията и методиката за прилагане на двойно ценообразуване за всички дисбаланси по реда на член 55, при което се определя една цена за положителните дисбаланси и една цена за отрицателните, за всяка ценова зона на дисбаланса в рамките на даден период за уреждане на дисбалансите, в което се включват:
 - i) условията за момента, в който ОПС може да предложи на съответния си регулаторен орган по член 37 от Директива 2009/72/ЕО прилагането на двойно ценообразуване, и за обосновката, който трябва да се представи;
 - ii) методиката за прилагане на двойно ценообразуване.
3. В предложението по параграф 2 може да се разграничат моделите на самодиспечиране и моделите на централно диспечиране.
4. В предложението по параграф 2 се предвижда начална дата на прилагане не по-късно от осемнадесет месеца след одобрението от страна на съответните регулаторни органи по член 5, параграф 2.

Член 53

Период за уреждане на дисбалансите

1. В срок от три години от влизането на настоящия регламент в сила всички ОПС започват да прилагат периода за уреждане на дисбалансите от 15 минути във всички зони за съставяне на графиците, като гарантират, че всички граници на единичния пазарен период съвпадат с границите на периода за уреждане на дисбалансите.
2. ОПС от една синхронна зона могат съвместно да поискат освобождаване от изискването по параграф 1.
3. Когато съответните регулаторни органи от една синхронна зона предоставят освобождаване от изискването по параграф 1, въз основа на съвместно искане от ОПС в съответната синхронна зона или по своя инициатива те извършват – в сътрудничество с Агенцията, най-малко веднъж на три години – анализ на разходите и ползите във връзка с хармонизацията на периода за уреждане на дисбалансите в рамките на синхронните зони и между тях.

Член 54

Изчисление на дисбалансите

1. Всеки ОПС изчислява в своята зона или своите зони за съставяне на графиците, според случая, крайното състояние, разпределеното количество, корекцията на дисбаланса и дисбаланса:
 - а) за всяко отговарящо за баланса лице;
 - б) за всеки период за уреждане на дисбалансите;
 - в) във всяка зона на дисбаланси.
2. Зоната на дисбаланса е равна на зоната за съставяне на графиците, освен при модел на централно диспечирание, при който зоната на дисбаланса може да бъде част от зоната за съставяне на графиците.
3. До въвеждането на предложението по член 52, параграф 2 всеки ОПС изчислява крайното състояние на дадено отговарящо за баланса лице чрез един от следните подходи:
 - а) отговарящото за баланса лице има само едно крайно състояние, което е равно на сбора на графиците му за външна търговия и графиците му за вътрешна търговия;
 - б) отговарящото за баланса лице има две крайни състояния: първото е равно на сбора на графиците му за външна търговия и графиците му за вътрешна търговия от електропроизводство, а второто – на сбора на графиците му за външна търговия и графиците му за вътрешна търговия от потребление;
 - в) при модел на централно диспечирание дадено отговарящо за баланса лице може да има няколко крайни състояния за всяка зона на дисбаланса, които са равни на графиците за електропроизводство на съоръженията за производство на електроенергия или графиците за потребление на потребяващите съоръжения.
4. Всеки ОПС съставя правила за:
 - а) изчислението на крайното състояние;
 - б) определянето на разпределеното количество;
 - в) определянето на корекцията на дисбаланса по член 49;
 - г) изчислението на дисбаланса;
 - д) подаването на искане за преизчисление на дисбаланса на отговарящо за баланса лице.
5. Разпределеното количество не се изчислява за отговарящо за баланса лице, което не покрива подаването или потребяването на мощност.
6. С дисбаланса се показват размерът и направлението на сделката по уреждане между отговарящото за баланса лице и ОПС; дисбалансът може да бъде с едно от следните:
 - а) отрицателен знак, който е показател, че отговарящото за баланса лице има недостиг;
 - б) положителен знак, който е показател, че отговарящото за баланса лице има излишък.

Член 55

Цена на дисбаланса

1. Всеки ОПС съставя правила за изчисление на цената на дисбаланса, която може да бъде положителна, нулева или отрицателна величина съгласно таблица 2:

Таблица 2

Плащане за дисбаланс

	Цената на дисбаланса е положителна величина	Цената на дисбаланса е отрицателна величина
Положителен дисбаланс	Плащане от ОПС към ОБЛ	Плащане от ОБЛ към ОПС
Отрицателен дисбаланс	Плащане от ОБЛ към ОПС	Плащане от ОПС към ОБЛ

2. Правилата по параграф 1 съдържат определяне на стойността на избегнатото задействане на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата или резервите за заместване.
3. Всеки ОПС определя цената на дисбаланса за:
 - а) всеки период за уреждане на дисбалансите;
 - б) своите ценови зони на дисбалансите;
 - в) всяко направление на дисбаланса.
4. Цената на дисбаланса при отрицателен дисбаланс не трябва да бъде по-ниска от едно от двете:
 - а) среднопретеглената цена на положителната задействана балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване;
 - б) ако през периода за уреждане на дисбалансите не е имало задействане на балансираща енергия в едно от направленията – стойността на избегнатото задействане на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата или резервите за заместване.
5. Цената на дисбаланса при положителен дисбаланс не трябва да бъде по-висока от едно от двете:
 - а) среднопретеглената цена на отрицателната задействана балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване;
 - б) ако през периода за уреждане на дисбалансите не е имало задействане на балансираща енергия в едно от направленията – стойността на избегнатото задействане на балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата или резервите за заместване.
6. Ако през един и същ период за уреждане на дисбалансите е имало задействане както на положителна, така и на отрицателна балансираща енергия от резервите за вторично регулиране на честотата или резервите за заместване, цената за уреждане на дисбаланса се определя по отношение на положителния и отрицателния дисбаланс въз основа на поне един от принципите по параграфи 4 и 5.

ГЛАВА 5

Уреждане на балансиращата мощност

Член 56

Възлагане на поръчки в зона за съставяне на графици

1. Всеки ОПС в дадена зона за съставяне на графици, който използва оферти за балансираща мощност, установява правила за уреждането поне на резервите за вторично регулиране на честотата и резервите за заместване съгласно изискванията по член 32.
2. Всеки ОПС в дадена зона за съставяне на графици, който използва оферти за балансираща мощност, урежда най-малко всички резерви за вторично регулиране на честотата и резерви за заместване, за които е възложена поръчка, съгласно изискванията по член 32.

Член 57

Възлагане на поръчки извън зона за съставяне на графици

1. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност, установяват правила за уреждането на балансиращата мощност, за която са възложени поръчки, по реда на членове 33 и 35.
2. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност, съвместно уреждат балансиращата мощност, за която са възложени поръчки, като използват звеното по уреждане между ОПС по член 33. ОПС, които обменят балансираща мощност въз основа на модел ОПС–ДУБ, уреждат балансиращата мощност, за която са възложени поръчки, по реда на член 35.
3. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност, установяват правила за уреждането на разпределението на междузоновата преносна способност по реда на дял IV, глава 2.
4. Всички ОПС, които обменят балансираща мощност, уреждат разпределената междузонова преносна способност по реда на дял IV, глава 2.

ДЯЛ VI

АЛГОРИТЪМ

Член 58

Алгоритми за балансирането

1. В предложенията по членове 19, 20 и 21 всички ОПС разработват алгоритми, които да бъдат използвани от звената по оптимизиране на задействането за задействането на офертите за балансираща енергия. Тези алгоритми:
 - а) трябва да бъдат съобразени с метода на задействане на офертите за балансираща енергия по член 29;
 - б) трябва да бъдат съобразени с метода на ценообразуване за балансиращата енергия по член 30;
 - в) трябва да отчитат описанията на процедурите по уравниване на дисбалансите и презгранично задействане по дял III, част IV от Регламент (ЕС) 2017/1485.
2. В предложението по член 22 всички ОПС разработват алгоритъм, който да се използва от звеното по процедурата по уравниване на дисбалансите. С този алгоритъм се минимизира насрещното задействане на ресурси за балансиране чрез извършване на процедурата по уравниване на дисбалансите по реда на глава IV от Регламент (ЕС) 2017/1485.
3. В предложението по член 33 два или повече ОПС, които обменят балансираща мощност, разработват алгоритми, които да бъдат използвани от звената по оптимизиране на възлагането на поръчки за мощност за възлагането по офертите за балансираща мощност. Тези алгоритми:
 - а) водят до минимизиране на разходите за възлагане на поръчки за цялата мощност, за която поръчките се възлагат съвместно;
 - б) в съответните случаи се отчита разполагаемостта на междузоновата преносна способност, вкл. евентуалните разходи за предоставянето ѝ.
4. Всички алгоритми, разработени по силата на настоящия член, трябва да:
 - а) бъдат съобразени с ограниченията във връзка с експлоатационната сигурност;
 - б) отчитат техническите и мрежовите ограничения;
 - в) в съответните случаи – да отчитат разполагаемата междузонава преносна способност.

ДЯЛ VII

ДОКЛАДВАНЕ

Член 59

Европейски доклад за обединението на балансиращите пазари

1. ЕМОПС-Е издава европейски доклад, в който вниманието се съсредоточава върху наблюдението, описанието и анализа на прилагането на настоящия регламент и се представят сведения за напредъка по отношение на обединението на балансиращите пазари в Европа, като се опазва поверителността на информацията по реда на член 11.
2. Видът на доклада се променя, както е описано по-долу:
 - а) две години след влизането на настоящия регламент в сила и впоследствие през една година се издава подробен доклад;
 - б) три години след влизането на настоящия регламент в сила и впоследствие през една година се издава кратък вариант на доклада, в който се прави преглед на постигнатия напредък и се обновяват показателите за работата на пазара.
3. В доклада по параграф 2, буква а):
 - а) се описва и анализира процесът на хармонизация и обединение, както и напредъкът по отношение на хармонизацията и обединението на балансиращите пазари в резултат на прилагането на настоящия регламент;
 - б) се описва състоянието на проектите за прилагане по настоящия регламент;
 - в) се оценява съвместимостта между проектите за прилагане и се проучват случаите, които създават риск пред бъдещото обединение;
 - г) се анализира развитието на обмена на балансираща мощност и споделянето на резерви и се описват евентуалните препятствия, предварителни условия и действия за допълнително засилване на обмена на балансираща мощност и споделянето на резерви;

- д) се описва съществуващият и се анализира потенциалният обмен на услуги по балансиране;
- е) се анализира пригодността на стандартните продукти във връзка с най-новите изменения на различните ресурси за балансиране и се предлагат подобрения в тези продукти;
- ж) се оценяват потребността от по-нататъшна хармонизация на стандартните продукти и евентуалните последствия от липсата на хармонизация при обединението на балансиращите пазари;
- з) се оценяват съществуването и обосновките на специалните продукти, използвани от ОПС, както и въздействието им върху обединението на балансиращите пазари;
- и) се оценява напредъкът в хармонизацията на главните характеристики на уреждането на дисбалансите, както и последствията и евентуалните изкривявания на пазара при липса на хармонизация;
- й) се представят резултатите от анализа на разходите и ползите по член 61.

4. ЕМОПС-Е определя показатели за работата на балансиращите пазари, които се използват в докладите. Тези показатели за работата отразяват:

- а) разполагаемостта на офертите за балансираща енергия, в т.ч. на офертите за балансираща мощност;
- б) паричните ползи и икономии вследствие на уравниването на дисбалансите, обмена на услуги по балансиране и споделянето на резерви;
- в) ползите от употребата на стандартни продукти;
- г) общите разходи за балансирането;
- д) икономическата ефективност и надеждността на балансиращите пазари;
- е) евентуалната неефективност и изкривявания на балансиращите пазари;
- ж) загубата на ефективност, дължаща се на специалните продукти;
- з) количеството и цената на балансиращата енергия – разполагаема и задействана – използвана за целите на балансирането, от стандартни и от специални продукти;
- и) цените на дисбалансите и дисбалансите в системата;
- й) изменението на цените на услуги по балансиране от предходните години;
- к) сравнение между очакваните и действителните разходи и ползи от всички разпределения на междузонова преносна способност за целите на балансирането.

5. Преди представянето на окончателния доклад ЕМОПС-Е изготвя предложение за проектодоклад. В това предложение се определят структурата на доклада, съдържанието и показателите за работата на пазарите, които ще бъдат използвани в доклада. Предложението се представя на Агенцията, която има право да поиска изменения в срок от два месеца от представянето му.

6. Докладът по параграф 2, буква а) трябва да съдържа и кратко изложение на английски език на всеки доклад на ОПС за балансирането по член 60.

7. В докладите се представят дезагрегирани данни и показатели за всяка зона за съставяне на графика, всяка граница на тържна зона или всеки блок за РТЧ.

8. ЕМОПС-Е издава докладите в интернет и ги предава на Агенцията в срок от шест месеца от края на годината, за която се отнасят.

9. След изтичането на сроковете, в които ОПС трябва да започнат да използват европейските платформи по член 19, параграф 5, член 20, параграф 6, член 21, параграф 6 и член 22, параграф 5, всички ОПС извършват преглед на съдържанието и условията за издаване на докладите. Въз основа на резултатите от този преглед ЕМОПС-Е изготвя предложение за нова структура и график за издаване на докладите и го представя на Агенцията. Агенцията има право да изиска изменения в срок от три месеца от представянето на предложението.

Член 60

Доклад на ОПС за балансирането

1. Най-малко веднъж на две години всеки ОПС издава доклад за балансирането, отнасящ се за предходните две календарни години, като опазва поверителността на информацията по реда на член 11.

2. В доклада за балансирането:
 - а) се включват сведения за количествата по разполагаемите, поръчаните и използваните специални продукти, както и обосновка за тези продукти при спазване на условията по член 26;
 - б) се представя краткият анализ на определянето на размера на резервната мощност, като се включват и обосновката и разяснението за изискванията към изчислената резервна мощност;
 - в) се представя краткият анализ на оптималното осигуряване на резервна мощност, като се включва и обосновка за размера на балансиращата мощност;
 - г) се анализират разходите и ползите, както и евентуалната неефективност и изкривявания на пазара, от използването на специални продукти по отношение на конкуренцията и разпокъсаността на пазара, участието на оптимизацията на потреблението и възобновяемите енергийни източници, обединението на балансиращите пазари и страничните ефекти върху другите пазари на електроенергия;
 - д) се анализират възможностите за обмен на балансираща мощност и споделяне на резерви;
 - е) се представят разяснение и обосновка за възлагането на поръчки за балансираща мощност без обмен на балансираща мощност или споделяне на резерви;
 - ж) се анализира ефективността на звената по оптимизиране на задействането за балансиращата енергия от резервите за вторично регулиране на честотата и – в съответните случаи – за балансиращата енергия от резервите за заместване.
3. Докладът за балансирането се съставя на английски език или поне съдържа кратко изложение на английски език.
4. Въз основа на издадените предходни доклади съответният регулаторен орган по член 37 от Директива 2009/72/ЕО има право да изиска промени в структурата и съдържанието на следващия доклад на ОПС за балансирането.

ДЯЛ VIII

АНАЛИЗ НА РАЗХОДИТЕ И ПОЛЗИТЕ

Член 61

Анализ на разходите и ползите

1. Когато ОПС са длъжни да извършат анализ на разходите и ползите по силата на настоящия регламент, те определят критериите и методиката за този анализ и ги представят на съответните регулаторни органи по член 37 от Директива 2009/72/ЕО в срок от шест месеца преди началото на анализа. Съответните регулаторни органи имат право съвместно да изискат изменение на критериите и методиката.
2. При анализа на разходите и ползите се отчита следното:
 - а) техническата осъществимост;
 - б) икономическата ефективност;
 - в) въздействието върху конкуренцията и обединението на балансиращите пазари;
 - г) разходите и ползите от прилагането;
 - д) въздействието върху разходите за балансирането на европейско и национално равнище;
 - е) потенциалното въздействие върху цените на европейските електроенергийни пазари;
 - ж) способността на ОПС и отговарящите за баланса лица да изпълняват задълженията си;
 - з) въздействието върху участниците на пазара от гледна точка на допълнителните технически или информационно-технологични изисквания, оценено в сътрудничество със съответните заинтересовани лица.
3. Всички засегнати ОПС предоставят резултатите от анализа на разходите и ползите на всички съответни регулаторни органи заедно с мотивирано предложение за начина на разрешаване на евентуалните проблеми, установени в този анализ.

ДЯЛ IX

ИЗКЛЮЧЕНИЯ И МОНИТОРИНГ

Член 62

Изключения

1. Всеки регулаторен орган по член 37 от Директива 2009/72/ЕО може по искане на ОПС или по своя инициатива да предостави на съответните ОПС изключение от една или повече разпоредби на настоящия регламент по реда на параграфи 2–12.
2. Всеки ОПС може да поиска изключение от следните изисквания:
 - а) сроковете, в които ОПС трябва да започне да използва европейските платформи по член 19, параграф 5, член 20, параграф 6, член 21, параграф 6 и член 22, параграф 5;
 - б) определянето на часа на затваряне на пазара при цялостната процедура по съставяне на графика при модел на централно диспечирание по член 24, параграф 5 и възможността за промяна на офертите по цялостната процедура по съставяне на графика по член 24, параграф 6;
 - в) максималния размер на междузоновата преносна способност, разпределяна чрез процедура по пазарно разпределение по член 41, параграф 2 или чрез процедура по разпределение въз основа на анализ на икономическата ефективност по силата на член 42, параграф 2;
 - г) хармонизацията на периода за уреждане на дисбалансите по член 53, параграф 1;
 - д) изпълнението на изискванията по членове 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 56 и 57.
3. Процедурата по предоставяне на изключения трябва да бъде прозрачна, осигуряваща равнопоставеност и безпристрастност, добре документирана и основана на мотивирано искане.
4. ОПС подават писмено искане за изключение до съответния регулаторен орган най-малко шест месеца преди началния ден на прилагане на разпоредбите, от които се иска изключение.
5. Искането за изключение съдържа следните сведения:
 - а) разпоредбите, от които се иска изключение;
 - б) искания срок на действие на изключението;
 - в) подробен план и график за подхода и осигуряването на прилагането на съответните разпоредби от настоящия регламент след изтичането на срока на действие на изключението;
 - г) разчет за последствията от поисканото изключение върху съседните пазари;
 - д) оценка на евентуалните рискове за обединението на балансиращите пазари в цяла Европа, произтичащи от поисканото изключение.
6. Съответният регулаторен орган приема решение по всяко искане за изключение в срок от шест месеца от деня, следващ получаването на искането. Този срок може да бъде удължен с три месеца преди изтичането му, когато съответният регулаторен орган изиска допълнителни сведения от ОПС, поискал изключението. Този допълнителен срок започва да тече, след като бъдат получени всички сведения.
7. ОПС, който е поискал изключението, представя всички допълнителни сведения, поискани от съответния регулаторен орган, в срок от два месеца от това искане. Ако този ОПС не представи исканите сведения в посочения срок, искането за изключение се счита за оттеглено, освен ако преди изтичането му:
 - а) съответният регулаторен орган реши да удължи срока; или
 - б) ОПС уведоми съответния регулаторен орган посредством съобщение с представена обосновка, че искането за изключение е пълно.
8. Когато разглежда искането за изключение или преди да предостави изключение по своя инициатива, съответният регулаторен орган взема предвид следните аспекти:
 - а) трудностите, свързани с прилагането на съответната разпоредба или разпоредби;
 - б) рисковете и последствията от прилагането на съответната разпоредба или разпоредби от гледна точка на експлоатационната сигурност;
 - в) действията, предприети за улесняване прилагането на съответната разпоредба или разпоредби;
 - г) последствията от неприлагане на съответната разпоредба или разпоредби от гледна точка на равнопоставеността и конкуренцията с другите участници на европейския пазар, по-конкретно по отношение на оптимизацията на потреблението и възобновяемите енергийни източници;

- д) въздействието върху общата икономическа ефективност и инфраструктурата за интелигентните електроенергийни мрежи;
- е) въздействието върху други зони за съставяне на графици и общите последици за процеса на обединение на европейския пазар.
9. Съответният регулаторен орган издава мотивирано решение по искането за изключение или за изключението, предоставено по собствена инициатива. Когато съответният регулаторен орган предостави изключение, той посочва неговия срок на действие. Изключението може да бъде предоставено само веднъж и за срок от най-много две години, освен изключенията по параграф 2, букви в) и г), които може да бъдат предоставени за срок до 1 януари 2025 г.
10. Съответният регулаторен орган съобщава решението си на ОПС, Агенцията и Европейската комисия. Решението се оповестява на интернет страницата на този орган.
11. Съответните регулаторни органи поддържат регистър на всички изключения, които са предоставили или отказали, и предоставят на Агенцията обновления и консолидиран регистър поне веднъж на всеки шест месеца, а копие от този регистър се предоставя на ЕМОПС-Е.
12. Регистърът съдържа по-специално:
- разпоредбите, по отношение на които е предоставено или отказано изключението;
 - съдържанието на изключението;
 - мотивите за предоставянето или отказването на изключението;
 - последствията от предоставянето на изключението.

Член 63

Наблюдение

1. ЕМОПС-Е наблюдава прилагането на настоящия регламент в съответствие с член 8, параграф 8 от Регламент (ЕО) № 714/2009. Наблюдението върху прилагането на настоящия регламент от ЕМОПС-Е обхваща най-малко следните въпроси:
- изготвянето на европейския доклад за обединението на балансиращия пазар по член 59;
 - изготвянето на доклад за наблюдението върху прилагането на настоящия регламент, в т.ч. въздействието върху хармонизацията на приложимите правила, предназначени за улесняване на обединението на пазара.
2. В срок от шест месеца от влизането на настоящия регламент в сила ЕМОПС-Е представя на Агенцията за становище план за наблюдението на подлежащите на изготвяне доклади и всички актуализации.
3. В срок от дванадесет месеца от влизането на настоящия регламент в сила Агенцията изготвя в сътрудничество с ЕМОПС-Е списък на съответната информация, която да бъде предоставяна от ЕМОПС-Е на Агенцията по силата на член 8, параграф 9 и член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 714/2009. Списъкът на съответната информация може да бъде обновяван. ЕМОПС-Е поддържа пълен архив на изискваната от Агенцията информация под формата на цифрови данни в стандартизиран формат.
4. Всички ОПС предоставят на ЕМОПС-Е информацията, необходима за изпълнение на задачите по параграфи 1 и 3.
5. Участниците на пазара и други организации, които са от значение за обединението на пазарите на балансираща електроенергия, по съвместно искане на Агенцията и ЕМОПС-Е предоставят на ЕМОПС-Е информацията, необходима за наблюдението по параграфи 1 и 3, с изключение на информацията, която вече е получена от съответните регулаторни органи по член 37 от Директива 2009/72/ЕО, Агенцията или ЕМОПС-Е във връзка със съответните им задачи за наблюдение на прилагането.

ДЯЛ X

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 64

Преходни разпоредби за Ирландия и Северна Ирландия

С изключение на участието в изготвянето на условията или методиките, за които се прилагат съответните срокове, изискванията на настоящия регламент се прилагат в Ирландия и Северна Ирландия от 31 декември 2019 г.

Член 65

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. По отношение на членове 14, 16, 17, 28, 32, 34–36, 44–49 и 54–57 настоящият регламент започва да се прилага една година след влизането му в сила.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 23 ноември 2017 година.

За Комисията
Председател
Jean-Claude JUNCKER
